

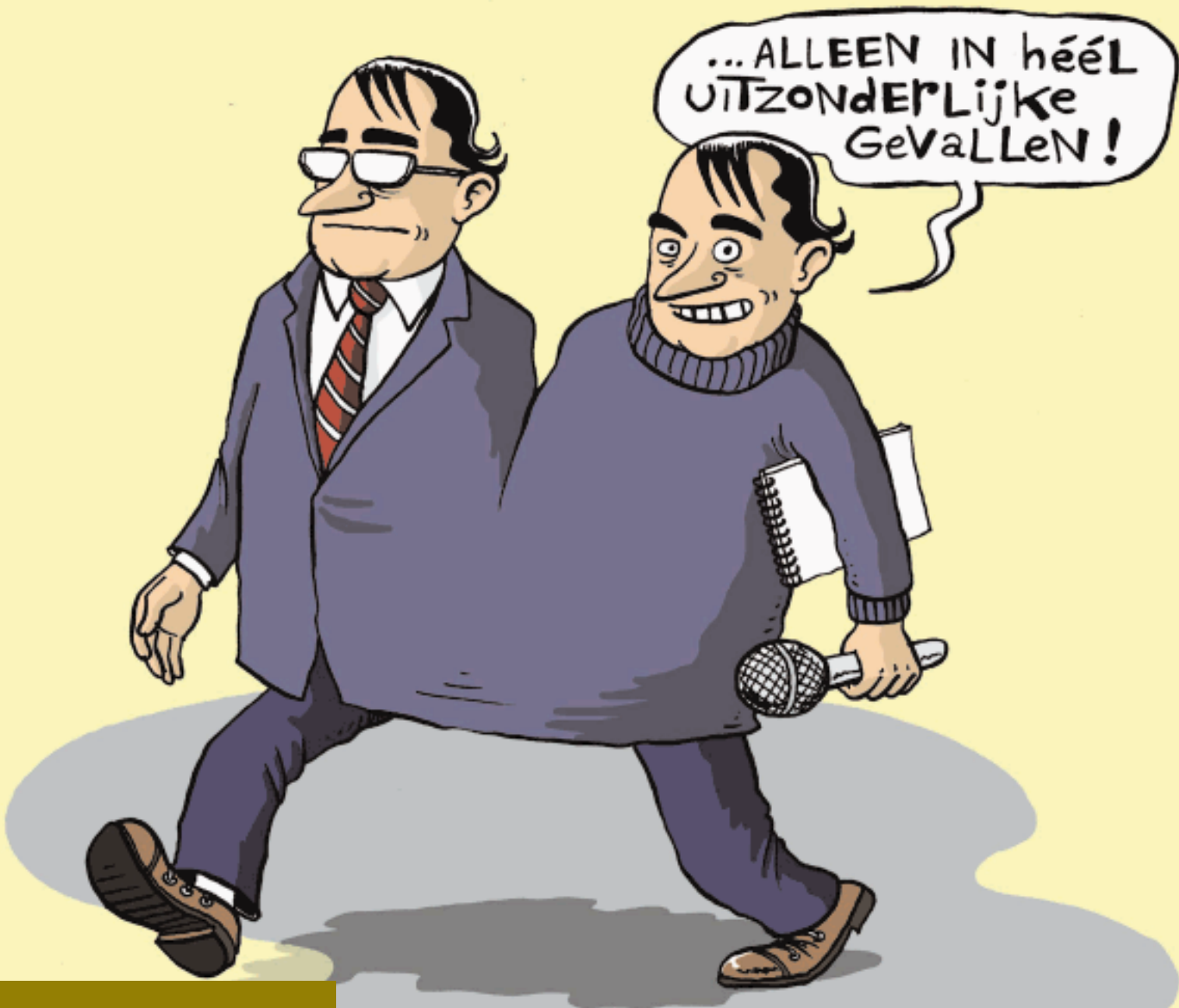
De Journalist

Magazine van de VVJ

België-Belgique
P.B.
8900 IEPER 1
3/8136

Afgiftekantoor Ieper

"MAG EEN JOURNALIST MEEGAAN IN HET KIELZOG VAN EEN PARLEMENTSLID"?

Undercoverjournalistiek in Vlaanderen

JAM-geld rolt

VVJ: Algemene Vergadering op 23 februari

Kim

Nieuws uit de verenigingen

Algemene vergadering VVJ **4**

JAM-geld rolt **5**

Dossier

Over hoe het was, en hoe het had kunnen zijn **6**

Onderzoeksjournalistiek? Undercoverwerk? Kijkcijfers?

Raad voor Deontologie schetste in 1995 kader voor **7**

undercoverjournalistiek en verborgen opnames

Ongecontroleerde macht...

Wie is er bang voor de Raad voor de Journalistiek? **8 - 9**

Eric Goens: Ook Paul Marchal vond de reportage knap opgebouwd **10**

René Adams: Hoe ver te ver mag men gaan?

Jeroen Wils: Goede undercoverjournalistiek **11**

Bart Pattyn: Beschamend vertoon

Actueel

Waar zijn we mee bezig? **12**

Persfotograaf in de bloemetjes

Mens achter het nieuws

Leen Uyterhoeven: 'Ik wil geen woordvoerster van gelijk wat zijn' **13**

Actueel

Bedreigingen aan adres van Antwerpse journaliste **15**

'Inktspotprijs' voor Zak

Bavo Claes

Onder Embargo

15

Actueel

Journalisten debatteren over beroepspraktijken **16**

Chis Sel overleden **17**

Bert De Graeve moedigde basketbalploeg aan

Forum

Weg met de media-oorlogen **18 - 19**

Cartoon van Kim Duchateau.

Magazine van de Vlaamse
Vereniging van
beroepsJournalisten

3de jaargang
12 februari 2002, nummer 45
Verschijnt maandelijks

Redactieraad

Jan Backx
Laurent Coppens
Pol Deltour
Farid El Mabrouk
Wout Pittoors
Luc Standaert
Luc Vanheerentals
Pol Van Mossevelde

Redactie en coördinatie

Ann Deceunynck
Internationaal Perscentrum Vlaanderen
Grote Markt 40
2000 Antwerpen
Tel. 03/290 63 73 - 0478/38 10 35
Fax 03/232 21 30
de.journalist@pandora.be
ann.deceunynck@euronet.be

Abonnementen en advertenties

Lisbeth Moons
Vlaamse Vereniging van
BeroepsJournalisten
Résidence Palace
Blok C - Lokaal 2232 (2de verdieping)
Wetstraat 155
1040 Brussel
Tel. 02/235.22.70
Fax 02/235.22.72
avbb@belgian-journalist.be

Vormgeving

Prepress Publiwest

Drukkerij

Publiwest N.V.
Drukkerij Sansen
Nijverheidslaan 5
8970 Poperinge
Tel. 057/33 67 21
Fax 057/33 40 18

Lid van de Unie van Uitgevers van de
Periodieke Pers

VLAAMSE
VERENIGING VAN
BEROEPSJOURNALISTEN

In de loopgraven van de media-oorlog

Het was weer raak midden januari, met de rel rond het gevangenisbezoek van senator Jean-Marie Dedecker en VTM-journalist Thomas Vanhemeledonck. De mediawereld had weer een vette kluif aan zichzelf.

Ondertussen zijn we met de PCB-crisis (en gelukkig voor Jean-Marie Dedecker) alweer een rel verder, maar omdat sommige mediawezens meer aanstoot namen aan de reactie van de beroepsvereniging dan aan de exploten van Dedecker zelf, moeten we toch nog even een en ander duidelijk maken.

- Dat directeurs informatie, hoofdredacteuren en andere verantwoordelijken van mediahuizen een hoge rug opzetten telkens als hun bedrijf deontologisch of anderszins in opspraak komt, hoort bij het spel. Er wordt hoogst verontwaardigd gedaan en de commandant in kwestie neemt zijn soldaatje publiekelijk in bescherming, meestal om de aandacht af te leiden van het feit dat de echte fout hogerop is gebeurd. Bij de volgende rel rond een ander mediahuis jagen die redactieverantwoordelijken hun journalisten weer op om zo snel mogelijk een (liefst negatieve) reactie van de VVJ te krijgen. De boodschap is altijd dezelfde: 'De VVJ hoort te waken over de deontologie. Behalve over die van ons'. We nemen niemand kwalijk dat hij iets probeert. We gaan ervan uit dat het ons ook niet kwalijk wordt genomen dat wij daar niet intrappen.

- Dat er in de boze reacties op standpunten van de VVJ al eens op de man gespeeld wordt in plaats van op de bal, in casu op algemeen secretaris Pol Deltour die doorgaans optreedt als woordvoerder van de vereniging, bewijst dat er in de journalistiek - net als in het voetbal - mensen met, en mensen zonder manieren rondlopen. In het voetbal kan je mensen zonder manieren aan de hand van een gele of rode kaart tot de orde roepen, maar dat is dan ook maar een spel.

- Dat er net op dit ogenblik, nu de oprichting van de Raad voor Journalistiek bijna rond is, het hardst wordt geschreeuwd door diegenen die bang zijn voor een nieuw en sterker deontologisch instrument, is misschien logisch, maar gevaarlijk. Ik kan mij eerlijk gezegd moeilijk van de indruk ontdoen dat sommigen de Raad voor Journalistiek - een systeem van zelfregulering waarbij de mediahuizen voor het eerst bereid zijn hun verantwoordelijkheid op te nemen - al op voorhand in diskrediet willen brengen en vleugellam maken. Diegenen die dergelijke spelletjes willen spelen moeten weten waar ze mee bezig zijn. In de politieke wereld - en niet alleen bij de CD&V van Stefaan De Clerck - gaan na elke rel opnieuw stemmen op die pleiten voor een 'Hoge Raad voor Journalistiek', een 'Orde van journalisten', of ander bij wet opgelegd tuchtcollege. Wij hebben elke keer weer laten weten dat wij geloven in zelfregulering, en met de teksten in de hand aangetoond dat we ermee bezig zijn. Wie de Raad voor Journalistiek doet mislukken slaat ons een van de belangrijkste argumenten uit de hand om zo'n opgelegd tuchtcollege te voorkomen.

- En dan nog dit. Ik hoop in godsnaam dat de hetze van de voorbije weken het werk is van enkele slecht geïnformeerde romantische egotrippers die denken dat ze als 'kritisch journalist' bezijden de mensheid moeten gaan staan om te voorkomen dat ze ooit aan iemand verantwoording zouden moeten afleggen, en niet kadert in de media-oorlog die momenteel in Vlaanderen woedt. In dat laatste geval zouden we namelijk moeten gaan twijfelen aan de goede trouw van een aantal partners waar we nu mee samenwerken.

Luc STANDAERT

Foto: Johan Van Cutsem

Nieuws uit de verenigingen

Algemene vergadering van de VVJ (gewone en buitengewone)

Alle journalisten die aangesloten zijn bij de VVJ (wat veronderstelt dat ze hun lidgeld betaalden voor 2002) worden hartelijk uitgenodigd op achtereenvolgens een gewone en een buitengewone A.V. van hun beroepsvereniging die plaats vinden op

zaterdag 23 februari 2002 om 10 uur in het IPC, Résidence Palace, Wetstraat 155 te 1040 Brussel.

Agenda van de gewone A.V.

1. Activiteitenverslag van de voorzitter
2. Rekeningen en begroting: verslag en ontlasting
3. Verkiezing vertegenwoordiger magazines in de Raad van Bestuur (nog geen kandidaten)
4. Situatie mediahuizen en sociaal statuut
5. Oprichting Raad voor de Journalistiek
6. Varia

Agenda van de buitengewone A.V.

Enig punt: Aanpassing van de statuten VVJ overeenkomstig de

opmerkingen van de Raad van State.

1. Toelichting
2. Stemming

De tekst houdende de voorgestelde wijzigingen is beschikbaar op het secretariaat. Het betreft een reeks eerder technische ingrepen die onze statuten in overeenstemming moeten brengen met de wet op de beroepsverenigingen. Wanneer de wettelijk vereiste helft van de leden niet aanwezig of vertegenwoordigd is, wordt later een tweede buitengewone A.V. georganiseerd die kan beslissen ongeacht het aantal aanwezigen.

Algemene vergadering van de AVBB (gewone en buitengewone)

Alle journalisten die aangesloten zijn bij de VVJ en langs die weg bij de AVBB worden hartelijk uitgenodigd op achtereenvolgens een gewone en een buitengewone A.V. van hun beroepsvereniging die plaats vinden op

zaterdag 23 februari 2002 onmiddellijk na de A.V. van de VVJ op dezelfde plaats.

Agenda van de gewone A.V.

1. Activiteitenverslag van de voorzitter
2. Rekeningen en begroting: verslag en ontlasting
3. Raad voor Deontologie: jaarverslag van de voorzitter
4. Varia

Agenda van de buitengewone A.V.

Enig punt: Aanpassing van de statuten AVBB overeenkomstig de opmerkingen van de Raad van State.

1. Toelichting
2. Stemming

De tekst houdende de voorgestelde wijzigingen is beschikbaar op het secretariaat. Het betreft een reeks eerder technische ingrepen die onze statuten in overeenstemming moeten brengen met de wet op de beroepsverenigingen. Wanneer de wettelijk vereiste helft van de leden niet aanwezig of vertegenwoordigd is, wordt later een tweede buitengewone A.V. georganiseerd die kan beslissen ongeacht het aantal aanwezigen.

Receptie

De voorzitters van de AVBB/VVJ en de AJP nodigen alle aanwezigen na de A.V. uit op een glas. Ter gelegenheid hiervan kunnen de leden onze nieuwe lokalen in het IPC verkennen.

Model van volmacht.

Maximaal 5 volmachten per aanwezig lid.

Ondergetekende, lid met als nummer N of NS

en in regel met zijn/haar bijdrage voor 2002 geeft hierbij volmacht aan

om in zijn/haar naam te stemmen op de gewone en de buitengewone A.V. van VVJ en AVBB van 23 februari 2002.

Hoe de Résidence Palace bereiken ? Consulteer www.residencepalace.be !

Nieuws uit de verenigingen

JAM-geld rolt

Vrijdag 1 februari 2002 was een historische dag in het bestaan van de 'Journalisten Auteurs Maatschappij' (JAM). Rond het middaguur begon directeur Alain Guillaume met het elektronisch storten van de reprografierechten van meer dan duizend leden. Ruim 160 leden moeten nog even geduld hebben omdat hun dossier niet volledig is.

Guido Roelants
Voorzitter raad van bestuur JAM

Foto: Johan Van Cutsem

Daarmee is een (voorlopig) einde gekomen aan een jarenlange (lijdens)weg van praten, vergaderen, onderhandelen, heronderhandelen, aanpassingen, urenlange discussies over het tweede cijfer na de komma, aanpassingen van verdelingsreglementen en steeds nieuwe of bijkomende richtlijnen van het ministerie van justitie. De lachers en pessimisten die dachten - en vertelden - dat de JAM een doodgeboren kind was en nooit geld zou uitkeren, staan mooi in hun hemd. Leden die het JAM-geld vorige week op hun bankrekening vonden, zullen in de meeste gevallen aangenaam verrast zijn

geweest door de grootte van het bedrag. Maar let op: het gaat om een uitkering voor 1998, 1999 en 2000 samen. Volgend jaar zal de 'vis' ongetwijfeld wat kleiner zijn. Maar niet noodzakelijk 2/3de kleiner. De inkomsten van Reprobel - de maatschappij die de reprografiegelden int voor alle uitgevers- en auteursmaatschappijen - waren in de eerste twee jaren niet zo hoog als nu. Op redacties zullen ongetwijfeld al vragen gesteld zijn waarom de ene journalist een stuk meer kreeg dan de andere. Voor alle duidelijkheid: dat is geen keuze van de raad van bestuur van de JAM geweest. Een volledige evenredige verdeling onder alle journalisten werd door de controlediensten van het ministerie verboden. Daarom ook dat we vorig jaar zo'n gecompliceerde vragenlijst rondstuurden, waarmee nogal wat mensen last hadden. Een deel van het geld mocht evenredig worden verdeeld, maar er moest voor de rest rekening worden gehouden met het aantal gepubliceerde stukken, anciënniteit, oplage van krant, weekblad of periodiek. Deze gegevens kregen een waarde mee. En aan de Luikse universiteit bedacht een professor wiskunde een formule die - na goedkeuring door de controlediensten van het ministerie - met deze gegevens iets moois deed: berekenen hoeveel elke journalist van de JAM moe(s)t krijgen.

En wat met de ongeveer 40% van de Belgische journalisten, die (nog) geen lid van de JAM zijn, vragen sommigen onder u zich ongetwijfeld af. Geen nood. Hun geld is niet over de balk gegooid of op een Zwitserse bankrekening geplaatst. Lid worden kan nog altijd. Voor 24,79 euro (1.000 Bf) koopt u een aandeel van de maatschappij. Als onze website over enkele weken vernieuwd is, volstaat het om na de eenmalige storting (rekeningnummer 210-0319747-87) van dat bedrag een elektronisch formulier in te vullen. Niet opgevraagde gelden worden vijf jaar bijgehouden, nadien gaan ze in de 'pot'. Wie geen lid wenst te worden, kan zijn reprografierechten uiteraard ook opvragen, maar betaalt (elk jaar) dossierkosten.

Met vragen of opmerkingen kan u altijd terecht bij Jam-directeur Alain Guillaume: Résidence Palace - IPC, Wetstraat 155, 1040 Brussel. Telefoon: 02/235.22.55. Fax: 02/235.22.54. E-mail: info@jam.be. Website: www.Jam.be.

Tot slot: het reprografiegeld dat u ontvangt is een bruto bedrag. Een gespecialiseerd bureau bekijkt momenteel op vraag van de JAM hoe u dat straks best op uw belastingformulier aangeeft. Hun advies zal per brief aan de leden worden medegedeeld.

Dossier: Undercoverjournalistiek in Vlaanderen

Over hoe het was, en hoe het had kunnen zijn

Bij wijze van inleiding, en voor er weer iemand begint te gillen dat 'de persbond' vooringenomen is tegen hem/haar/zijn baas. Hierna volgt mijn mening ten persoonlijke titel, niet als voorzitter van de beroepsvereniging. Want laten we wel wezen, het zou onaanvaardbaar zijn voor een beroeps-groep die toch beweert de persvrijheid in pacht te hebben, dat wie een mandaat binnen de beroepsvereniging op zich neemt zijn mening niet meer zou mogen uiten.

Luc Standaert

Wat is er fout gelopen in de 'zaak-Dedecker'? Wis en waarachtig heeft senator Jean-Marie Dedecker zijn ambt misbruikt, en wellicht zijn er ook fouten gemaakt binnen de gevangenis, waar drie mensen werden binnengelaten, terwijl er maar een aanvraag was voor twee. Maar dat is ons probleem niet.

Stel

Stel dat VTM op 3 januari zijn avondnieuws gestart was met de melding: "Veiligheidslek in de gevangenis van Aarlen! Onze verslaggever geraakt tot in de cel van de best bewaakte man van België! En kan bovendien nog een bandopname maken!". Dan had VTM wereldnieuws, of toch ten minste Europees nieuws gehad. En wij journalisten zouden collectief onze pet hebben afgenomen, en Thomas Van Hemeledonck bijgezet in de galerij van de ware groten.

Want in dat geval had Van Hemeledonck de scoop van het jaar gehad, door aan te tonen dat een van de bekendste criminelen van west-Europa niet bijster goed bewaakt werd. Dat hij daarbij zijn ware identiteit moest verzwijgen zou nogal wies geweest zijn, en dat hij een handje geholpen werd door een politicus die het niet zo nauw neemt en door het toeval, zou in dat geval niet ter zake gedaan hebben.

Maar dat is dus niet gebeurd.

VTM opende wel degelijk zijn avondnieuws met de melding van een veiligheidslek in de gevangenis van Aarlen, maar pas op 18 januari, vijftien dagen na het bezoek aan Dutroux. Dat in de tussentijd zelfs de minister van Justitie of de penitentiaire administratie niet op de hoogte werden

gebracht, getuigt niet echt van burgerzin, maar doet hier verder ook niet ter zake.

Redenen

Wat journalistiek wel ter zake doet is hoe je nieuws inschat en behandelt. Wie ook de beslissingsbevoegdheid had (en dat was wellicht niet Thomas Van Hemeledonck) heeft dit nieuws twee weken stilgehouden. Twee mogelijkheden: Ofwel werd er geoordeeld dat het nieuws niet belangrijk genoeg was om het meteen te geven, en dan hebben we op zijn minst te maken met een zeer zware inschattingsfout. Ofwel waren er redenen om het nieuws achter te houden, maar dan rijst de vraag welke redenen. Journalistieke redenen? Lijkt onwaarschijnlijk. Elke rechtgeaarde journalist die zo'n scoop binnenhaalt wil dat zo snel mogelijk geweten hebben. Een journalistieke reden zou bv. zijn dat het nieuws van het veiligheidslek in de schaduw gesteld werd door ander, nog belangrijker nieuws dat dankzij de insluiting in de gevangenis aan het licht kwam. En dan zou het natuurlijk in de eerste plaats kunnen gaan over wat Marc Dutroux gezegd heeft. Zat er belangrijk nieuws in wat Marc Dutroux vertelde? De inhoud van de reportage heeft blijkbaar toch geen schokgolf door de natie gestuurd. Alle herrie ging alleen over het binnendringen in de gevangenis. Andere redenen? Door welke andere redenen kan een redactie zich laten leiden dan door journalistieke?

Zelf journalist zijnde, achten wij ons niet bevoegd om op die laatste vraag een antwoord te geven. We achten onszelf wel competent om te zeggen dat er geen journalistieke redenen bestaan die rechtvaardigen dat een redactie hard nieuws van eerste orde twee weken achterhoudt.

Onderzoeksjournalistiek? Undercoverwerk? Kijkcijfers?

Iets meer dan één miljoen kijkers keken op 28 januari naar de Telefacts-reportage waarin Thomas Van Hemeledonck en Jean-Marie Dedecker te gast waren in de cel van Marc Dutroux. Drie dagen voor de uitzending op antenne zou gaan, was het al homeles. Even had het erop geleken dat er een discussie losgebarsten rond 'veiligheid in de gevangenissen'. Snel bleek dat dit thema niets méér dan een bliksemafleider was. Moesten er dan vragen gesteld worden rond methoden van onderzoeksjournalistiek, undercoverwerk? Ook die vraag bleek niet echt de inzet van alle emotie. Zijn het misschien gewoon de kijkcijfers die de journalistiek en de journalisten dreigen mee te slepen? Voor De Journalist bood deze discussie op dat moment al stof tot nadenken genoeg. Reflectie en een eventueel brokje zelfkritiek kunnen nooit kwaad.

Maar nog voor deze storm over de media in de media uitgeraasd was, werd 'de journalistenbond' onder vuur genomen. De raad van bestuur van deze eigenste VJ maakte hier op haar beurt een agendapunt van.

Op de volgende pagina's geven we een overzicht van meningen.

(AD)

Dossier: Undercoverjournalistiek in Vlaanderen

Raad voor Deontologie schetste in 1995 kader voor undercover en verborgen opnames

De Dedecker/VTM-saga heeft de discussie over clandestiene opnames en undercover-journalistiek weer helemaal actueel gemaakt. In 1995 al schetste de Raad voor Deontologie het kader voor deze delicate soort van journalistiek.

Pol Deltour

Een journalist maakt zich in principe kenbaar als journalist, wanneer hij aan het werk is. Dat valt zonder de minste twijfel onder de verplichting van eerlijkheid, die opgenomen is in de ethische codes voor journalisten. "Geen oneerlijke methoden gebruiken om informatie, foto's en documenten te bekomen", zo heet het letterlijk in plicht nummer 4 van de Verklaring der Rechten en Plichten van de Internationale Federatie van Journalisten uit 1971 - tekst die de AVBB ondertekende. Journalisten die niet met open vizier op de mensen met wie ze te maken hebben afstappen, spelen eigenlijk vals. Dat geldt even goed voor het gebruik van verborgen camera's en verborgen microfoons. Toch wordt algemeen aanvaard dat journalisten soms wel 'undercover' mogen gaan om informatie te vergaren. Vanzelfsprekend is het in de eerste plaats aan elke redactie zelf om uit te maken of een dossier een voldoende grote maatschappelijke relevantie heeft om undercover te gaan en/of clandestiene opnames te maken. Niettemin moet de praktijk een beetje marginale toetsing van buiten af toch kunnen doorstaan. De Raad voor Deontologie van de AVBB eist in het bijzonder dat de gewone garingstechnieken falen om aan de beoogde informatie te komen; het undercover gaan is met andere woorden de enige mogelijkheid die rest. Concreet in de zaak-Dedecker/VTM rijst dan de volgende vraag: kon de Telefacts-redactie de informatie die Dutroux zo bereidwillig wilde meedelen aan de senator, ook niet op een normale wijze verkrijgen? Bij voorbeeld door Dedecker na diens bezoek aan Dutroux gewoon uit te vragen en daarvan opnames te maken. Of nog door Dutroux rechtstreeks te contacteren via briefwisseling. Hoefde, met andere woorden, de redactie van Telefacts het gevangenisperso-

neel van Aarlen wel zo lelijk om de tuin te leiden om aan de informatie te geraken die men uiteindelijk kreeg?

Massagesalon

In 1995 had de Raad voor Deontologie van de AVBB te oordelen over de klacht van een exploitante van een Brussels 'massagesalon', bij wie een journaliste zich 'undercover' aangemeld had als sollicitante. Op die manier had de exploitante de journaliste allerlei gedetailleerde informatie verstrekt die ze nooit meegedeeld zou hebben als ze geweten had dat het om een journaliste ging. De Raad voor Deontologie heeft de journaliste er toen op gewezen dat "alle middelen om informatie te achterhalen moeten zijn uitgeput, eer een journalist er mag van afzien om zich als dusdanig bekend te maken. Zich niet identificeren als journalist moet een allerlaatste toevlucht blijven." De Raad betreurde verder "dat de journaliste onzorgvuldig was geweest in het onherkenbaar maken van klageres en van haar zaak, zodat sommige lezers haar hebben kunnen herkennen." Ook maar oppassen met enkele wettelijke bepalingen. Zo zijn beroepstitels als advocaat of dokter uitdrukkelijk beschermd, en wordt elke 'aanmatiging' ervan door onbevoegden strafrechtelijk beteugeld. Verder kan men naar analogie met wat geldt voor politiemensen nog wijzen op het gevaar dat 'infiltratie' uitmondt in 'provocatie'. Het lijdt geen twijfel dat ook undercover-journalisten nooit zover mogen gaan dat ze zelf laakbare, laat staan strafbare handelingen uitlokken...

Ongecontroleerde macht ...

Onze oren flapperden de afgelopen dagen bij het optekenen van reacties. We begonnen de ronde bij Thomas Van Hemeledonck zelf. Heel vriendelijk, maar even beslist verstopte die zijn mening achter een 'afsprake' met zijn werkgever. Na Thomas zelf, belden wij eerst naar zijn directe chef en daarna naar een aantal buitenstaanders in dit dossier. We kwamen ook terecht bij journalisten die om één of andere reden net als Thomas niet voor de fotograaf wilden post vatten. Als journalist proberen wij ook in dit dossier een brede waaijer van meningen te ventileren. Omdat één getuigenis een heel pertinente en heel concrete aanwijzer was in een richting die door anderen niet gevolgd werd, citeren wij voor één keer toch ook maar deze anonieme beschouwing. 'Hou daar nu toch eens mee op. Moet dat nu ook nog eens allemaal in De Journalist? Het is allemaal al meer dan genoeg geweest. De volgende event was Maxima. En die is zelfs al voorbij. Al die aandacht is alleen maar nadelig. Journalisten komen hiermee alleen maar precies tussen twee strekkingen terecht, en krijgen - uiteraard - van alle twee op hun kop. Dat is de ongecontroleerde macht die de democratie ondermijnt. Dat dossier Van Hemeledonck was gewoon maar klein bier, frisdrank zelfs, als je het vergelijkt met wat in andere takken van de journalistiek dagelijkse kost is. Halve sjoemelaars als Jean-Marie Dedecker

hebben in hun leven al wel deals van een ander gehalte gesloten. We moeten ons geen illusies maken over geplogenheden in sportmiddens. De marketingpraktijken zijn daar wel van een ander kaliber. Is Jean-Marie een beetje verweerd achtergebleven nu hij heeft moeten vaststellen hoe een incident als dit het land op zijn kop zette? Doet het ook niet denken aan Anke Vander Meersch, die van de ene wereld in de andere tuimelde? Als miss België mocht ze halfbloot poseren op de cover van alle boekjes, maar toen enkele jaren later haar rokje te kort was voor de stafhouder, kwamen alle banbliksems op haar terecht. Marketing is toch heel normaal. Een journalist die een artikel schrijft over een afgewerkte realisatie in de bouwsector, mag zich toch wel aan een bloemetje of zo verwachten achteraf, nietwaar. De fout is natuurlijk vooral geweest dat de andere media er aandacht aan besteed hebben. Het nieuws was heel duidelijk: VTM was de eerste die een cassette had met de stem van Dutroux. Dat was het nieuws. Proficiat VTM. Eenvoudig. Zo had het ook gekund. We hebben hier weer zo'n oeverloos dispuut moeten ondergaan waarin ook van die semi-commerciële, semi-journalistieke figuren hun gezag willen laten gelden. Het bonafide journalistieke belang valt hierbij tussen hamer en aambeeld, en verliest per definitie.' (AB)

Dossier: Undercoverjournalistiek in Vlaanderen

Wie is bang voor de Raad voor de Journalistiek ?

Pol Deltour

Dagblad De Morgen, en met name journalist Douglas De Coninck dan, zijn de voorbije weken fel van leer getrokken tegen de Journalistenbond (VJ/AVBB) en de Raad voor de Journalistiek, die de Journalistenbond samen met de mediahuizen aan het oprichten is. Dat gebeurde in een edito - wat laat veronderstellen dat de hoofdredactie van DM op dezelfde lijn zit. En enkele dagen later was er een ander opiniestuk, want meer kan je het eenzijdige verhaal in de bijlage Reporter van 2 februari jl. echt niet noemen, al wordt het wel als resultaat van grondig onderzoekswerk gepresenteerd. Waar hebben we dat nog gezien ?

Beide stukken - vooral het tweede - vallen op door het grote aantal objectief aantoonbare fouten en (vooral) verzwijgingen. Een eenvoudig contactje met iemand van de Journalistenbond zelf had daar natuurlijk perfect aan verholpen. Maar alla, we tonen onze goede wil, en halen uit beide klaagzangen een argument dat auteur De Coninck van zijn melk lijkt te brengen. Het gaat om het enige echt pertinente argument temidden van de eindeloze litanie verdraaiingen, onjuistheden en slagen onder de gordel; het komt trouwens van Danny Ilegems van MaoMagazine. Die komende Raad voor de Journalistiek, heet het dan, zal de 'repressie' tegen journalisten alleen maar vergroten. Net zoals de bestaande Raad voor Deontologie dat al doet. Want zo'n Raad komt niet in de plaats van de gerechtelijke veroordelingen van journalisten, maar daarbovenop. De vraag is zelfs, suggereert DDC, of de Raad voor de Journalistiek met zijn uitspraken niet zelf aan de oorsprong zal liggen van bijkomende gerechtelijke acties tegen journalisten.

Bottom line

Misschien toch nog maar even aanstippen waar de bestaande Raad voor Deontologie en de komende Raad voor de Journalistiek voor staan. Het gaat om instanties van journalisten die zelfregulerend willen werken voor de journalistiek. In essentie gaat het erom minimumgedragsregels te bepalen voor ons werk, een soort van bottom line, waarvan we afspreken dat niemand eronder gaat. Die minimumregels zijn al veel langer gekend. We moeten eerlijk en loyaal zijn bij het garen van informatie (dat stelt bij voorbeeld de nood aan afspraken omtrent overval- en undercoverjournalistiek). We moeten onze vertrouwelijke bronnen afschermen. Verder moeten we de feiten brengen, en niets dan de feiten, tenzij we duidelijk maken dat we met commentariëren bezig zijn. We moeten respect opbrengen voor de privacy (dat stelt bij voorbeeld de nood aan een code over 'namen noemen'). En in sommige gevallen moeten we ook respect kunnen opbrengen voor een dwingend publiek belang (denk aan een informatie-embargo dat de politie vraagt wanneer ze op het punt staat iets belangrijks te ontdekken). Meer dan die regels moet en mag het niet zijn: de persvrijheid is en blijft natuurlijk het absolute uitgangspunt, dat maximaal moet uitgerokken worden. Laat ons anderzijds eerlijk zijn: ingevolge de galopperende commercialisering en concurrentiedruk in de media- én de nieuwssector, ontbreekt het ons tegenwoordig niet aan discussiestof in verband met journalistieke beroeps-ethiek. Niet dat ook maar iemand eraan denkt om terug te keren naar

het 'gepolitiseerde' mediaklimaat van vijftien jaar terug. Maar intussen weet elke journalist dat een ongebreideld liberale, bandeloze media-omgeving evenmin het paradijs uitmaakt. Niet voor de burger, en ook niet voor onszelf. Het overeenkomen rond enkele minimum-gedragsnormen dient niet enkel het grote publiek, maar is evengoed een kwestie van beroepseer en van elementaire collegialiteit.

Drie houdingen

Dat maakt dat er eigenlijk drie soorten van journalisten bestaan. Zij die vinden dat ze hoegenaamd niet gecontroleerd mogen worden - door niemand. Men zou ze de zonnekoningen van de journalistiek kunnen noemen. De minste vingerwijzing aan hun adres heet dan al snel 'een flagrante aanfluiting van de persvrijheid' te zijn. Maar eigenlijk bedoelen ze daarmee alleen maar de vrijheid om onverkort te kunnen doen wat zij - en zij alleen - goed vinden.

Andere journalisten vinden dat ze wel degelijk ter verantwoording geroepen kunnen worden voor hun daden, en vragen zich bovendien af waarom ze daarbij eigenlijk anders behandeld zouden worden dan hun medemens. Een kleine minderheid, jawel, bedankt voor elke immuniteit. Iemand die ronduit voor die mening uit kwam, was Louis De Lentdecker zaliger. "Ik word liever door rechters berecht dan door mijn eigen collega's", zei hij ooit. Daarbij had De Lentdecker vooral het steeds bitsiger wordende concurrentieklimaat in de Vlaamse pers voor ogen.

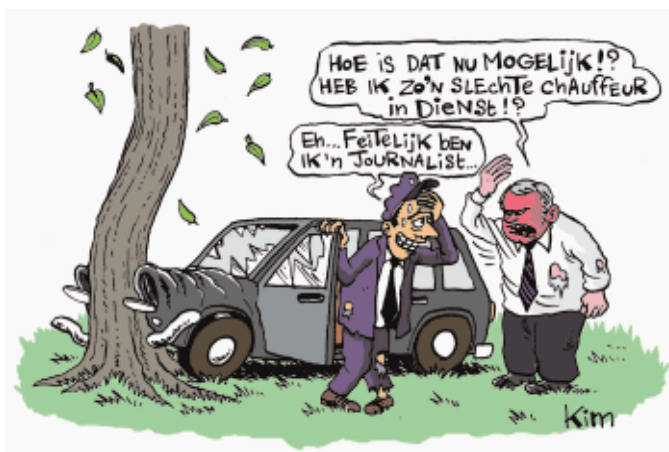
Blijft over het gros van de journalisten, dat vindt dat journalisten toch maar best zelf uitmaken hoe ver ze in hun werk kunnen gaan. Dat is de houding van zowat alle journalistenverenigingen waar ook ter wereld. Dat is ook ten allen tijde de houding van de VJ en de AVBB geweest. Uit een recente VJ-enquête is nog gebleken dat deze optie door 9 op 10 Vlaamse journalisten wordt gesteund (De Journalist van 13 februari 2001). Een belangrijk effect is hoe dan ook dat we het niet louter aan rechters overlaten om te decreteren hoe een 'normaal zorgvuldig journalist' zich moet gedragen, maar dat we als beroepsgroep ons eigen referentiekader creëren.

Ombudsman

Met het ombouwen van de bestaande Raad voor Deontologie tot een Raad voor de Journalistiek wordt het kader voor de journalistieke zelfregulering in Vlaanderen geoptimaliseerd. De belangrijkste nieuwigheid is dat een ombudsman snel en creatief binnenkomend ongevoegen over de pers kan ventileren. Wanneer dat niet lukt, of wanneer het om incidenten met een grote principewaarde gaat, buigt de eigenlijke Raad voor de Journalistiek zich over het geval.

Een andere innovatie is dat samen met gewone journalisten mensen uit de redactiehierarchieën gaan zetelen in de Raad. De koepelverenigingen van de Vlaamse dagbladen (Vlaamse Dagbladpers) en magazines (Febelma) en mediahuizen zoals de VMMA hebben zich hiertoe reeds geëngageerd. Op die manier worden de uitgevers en andere mediadirecties mee geresponsabiliseerd. Hoe vaak heeft een 'deontologische' kwestie niet te maken met onderbezetting op de

Dossier: Undercoverjournalistiek in Vlaanderen

redactie, gebrekkige werkomstandigheden, of de druk van een of andere chef? Tot slot zal de Raad ook nog enkele 'deskundige derden' omvatten, waarbij het evident is dat zij de besluitvorming wel mee kunnen inspireren maar geenszins mogen gaan domineren. Even essentieel is trouwens dat de mediasector zelf inrichtende macht is van de nieuwe VZW Raad voor de Journalistiek. Het gaat dus niet om een overheidsinitiatief - een weg die wel gekozen wordt in een wetsvoorstel van de CD&V, en tevens de weg die men aan het opgaan is in de Franstalige Gemeenschap van het land. Door buitenlandse waarnemers is de Vlaamse Raad voor de Journalistiek in wording inmiddels omschreven als een ideaal model van zelfregulering in de journalistiek.

Repressie?

Blijft de vraag of de Raad voor de Journalistiek nu staat voor meer repressie?

Stellen we ons, om te beginnen, een Vlaanderen voor zonder Raad voor de Journalistiek. Het resultaat hiervan zou zijn dat de rechtbanken en rechtshoven de enige posten worden waar verongelijkte burgers hun klachten over de pers kunnen deponeren. 'Klachten' zijn dan te begrijpen als schadeclaims. De rechtscolleges zouden bijgevolg het monopolie krijgen op het hele intellectuele debat over journalistieke ethiek. Zij, en zij alleen, zouden omschrijven aan welke dwingende premissen een 'normaal zorgvuldig journalist' moet voldoen. Tot welke uitwassen dat kan leiden, maken we sinds meerdere jaren meer mee dan ons lief is. Vooral gerechtsjournalisten kregen het te verduren, maar tegenwoordig zijn ook economiejournalisten geëerde schietschijven. Vooral aan Franstalige kant loopt het aantal gerechtszaken tegen de pers momenteel de spuigaten uit.

Met de Raad voor de Journalistiek worden twee effecten beoogd. Het eerste is dat het aantal gerechtszaken tegen journalisten wel degelijk afneemt. Cijfers laten veronderstellen dat dit ook lukt. De afgelopen twee jaar werden er bij de Raad voor Deontologie meer Nederlandstalige dossiers ingediend dan Franstalige, een verhouding van ongeveer 2/3 tegen 1/3. Maar inzake gerechtelijke procedures laat onze eigen groepsverzekering voor beroepsaansprakelijkheid een compleet omgekeerde verhouding zien: de overgrote meerderheid van de dossiers daar is Franstalig. Vlaamse journalisten worden dus misschien wel meer deontologisch tot de orde geroepen, maar des te minder gerechtelijk. Nu kan men er ook aan denken om beide zaken formeel aan elkaar te koppelen. De Raad voor de Journalistiek zou een klacht dan uitsluitend behandelen wanneer de klager uitdrukkelijk verzaakt aan zijn recht om te procederen. Maar dat is natuurlijk een mes dat aan twee kanten snijdt. Want voor elke klager die dan zijn handtekening onder een dergelijke 'verklaring van afstand' zet,

kies er wel iemand stante pede de vlucht vooruit en trekt naar de rechtbank. Om goed over na te denken, dus.

Een Raad voor de Journalistiek heeft als tweede grote voordeel dat zijn uitspraken, wanneer die gunstig zijn voor de journalist, het gerechtelijke vervolg onmiskenbaar zullen beïnvloeden. Om te beginnen doordat de klager naar alle waarschijnlijkheid afziet van een proces. Komt het toch zo ver, dan is de kans reëel dat een voor de journalist gunstige uitspraak van de Raad - over de voorbije vijf jaar gezien gaat het om 2/3 van de dossiers - ook zal leiden tot een vrijpraak door justitie. Nota bene. Zo stelde de Raad voor Deontologie ook geen deontologische fouten vast in twee zaken die DDC in DM van 2 februari vermeldt, evenwel zonder dat hij die voor de journalisten positieve uitkomst erbij vermeldt. Het gaat om de zaak X (Persagentschap Belga) c/ De Morgen en de zaak Filip Dewinter c/ Humo. Echte reporters verzwijgen dergelijke essentiële informatie niet, ook al ligt ze niet in de lijn van hun betoog.

Proces

Maar hoe nu vermijden dat een negatief oordeel van de Raad voor de Journalistiek voor inspiratie bij de rechtscolleges zorgt en tot een veroordeling leidt? Ons is geen enkel geval bekend, maar het moet toegegeven dat de theoretische mogelijkheid bestaat. En als er een ding is dat de VJ of de Vlaamse mediadirecties niét willen, dan is het wel aan de basis te liggen van een gerechtelijke veroordeling.

Een extra ontvankelijkheidsvereiste voor de klager, die vooraf moet verzaken aan zijn recht van procederen is zoals gezegd een optie. Maar dan wel een die contraproductief dreigt te werken: allicht zet dit er mensen juist toe aan om naar de rechtbank te trekken. De komende Raad voor de Journalistiek moet hier nog maar eens hard over nadenken.

Een andere uitweg is dat er bij elke negatieve beoordeling duidelijk op gewezen wordt dat ethiek best strenger kan zijn dan het recht. En dat een deontologische vingerwijzing dus hoegenaamd niet automatisch een juridische fout inhoudt. Een typebepaling in die zin komt nu al voor aan het eind van elke uitspraak van de Raad voor Deontologie. Maar zelfs - we zeggen dus wel zelfs - wanneer een negatief advies van de Raad ooit alsnog tot een gerechtelijke veroordeling zou leiden, is er geen reden tot paniek, eerder integendeel. De kans is dan reëel dat de rechter bij het vastleggen van de schadevergoeding rekening houdt met het feit dat er intussen een negatief signaal vanwege de beroepsgroep is geweest. En dat hij - zoals voorheen - de veroordeling beperkt tot de klassieke frank/Euro morele schadevergoeding.

Eerlijk nu

Journalisten zoals DDC, die vrezen dat de Raad voor de Journalistiek te veel een voorportaal van Justitie wordt, moeten maar eens gaan beseffen dat hun werkwijze altijd het voorwerp zal uitmaken van gerechtelijke schadeclaims. De vraag is dan: laten we Justitie doen, of murwen we onze voet tussen de deur en zeggen we eerst ons eigen journalistieke gedacht? Vertrekkende van het belang van elke eerlijke journalist en van de journalistiek in het algemeen, ligt het antwoord voor de hand. Daarmee is meteen ook het antwoord gegeven op de vraag 'voor wie de Journalistenbond rijdt', zoals DDC kopte boven zijn als onderzoeksjournalistiek gepresenteerd pamflet. Dat zijn dus kort en goed alle ernstig werkende journalisten. Niet Justitie dus, maar evenmin die journalisten van wie het algemene aanvoelen is dat ze die prachtige stiel van ons oneer aandoen.

Foto: Johan Van Cutsem

Eric Goens

Eric Goens: Ook Paul Marchal vond de reportage knap opgebouwd

'Onze reportage had wel degelijk nieuws te bieden. Zo hebben wij bijvoorbeeld de mythe doorprikt dat Marc Dutroux suikerziekte heeft.

Dat is toch wel relevant! Wij

hebben er zelfs zijn advocaat bij gehaald. Veel mensen schijnen dat allemaal niet eens gezien te hebben. Wij hebben beschreven hoe Dutroux zich in zijn cel gedraagt, hoe hij bijvoorbeeld de muren besmeurt met uitwerpselen. Wij hebben hem geduid in zijn waanzin. Als dat 'een forum geven' is... Tonen hoe het gesteld is met iemand die zes jaar in de cel zit, dat is toch wel relevant zeker.

Inhoudelijk hoor ik trouwens heel weinig kritiek op onze Telefacts-reportage. Gedeeltelijk hebben wij Dutroux ontmaskerd, als een man die zijn eigen advocaat bedot. Neen, het is al te gemakkelijk, en gewoon bon ton, te beweren dat er niets gezegd werd in de reportage.

De avond waarop de Telefacts-uitzending werd uitgezonden, werd de opname gemaakt van Recht van Antwoord, programma dat daags nadien zou worden uitgezonden. Wij hebben met alle aanwezigen voor deze uitzending van Goedele gekeken naar Telefacts. Ik was daar zelf ook bij. Na afloop heb ik aan zowat iedereen zijn mening gevraagd. De antwoorden varieerden van 'zeer evenwichtig uitgevoerd' tot 'knap opgebouwd'. Dat waren ook de woorden van Paul Marchal. Helemaal niemand van die aanwezigen, betrokkenen toch, had toen kritiek.

En wat de beslissing van Thomas Van Hemeledonck betreft, hij heeft gehandeld zoals zo goed als iedere journalist zou gedaan hebben: binnengaan in die gevangenis. De grootste fout is hier gemaakt door de predikers van de deontologie zelf...

En Thomas, die werkt intussen al lang aan nieuwe reportages. Absoluut!

Eric Goens is hoofdredacteur van Telefacts.

Foto: Johan Van Cutsem

René Adams

René Adams: Hoe ver te ver mag men gaan?

Beroepsnijd onder journalisten, onder redacties, heeft altijd bestaan. Destijds werd hij veelal - we zijn heren, nietwaar! - binnenskamers gehouden. De postmoderne vrijmoedigheid verheft deze gevoelens tot bestanddelen van de nieuwsvoorziening.

Nijd leest men tussen de regels wanneer in De Standaard eerst Dirk Achten uitpakt met de bedenkelijke stelling dat het doel de middelen heiligt (en wat hem betreft was VTM niet de eigenaar van een politiek correct doel), wanneer even later in dezelfde krant Bart Sturtewagen zich als het ware persoonlijk beledigd voelt en de VTM-top de schakers noemt die een amoreel gedragspatroon vertonen. Afgunst kleurt de intonaties wanneer de VRT-nieuwsdienst de scoop van de collega's van de vrije televisie onder de aandacht van zijn trouw publiek brengt met de melding dat de concurrent enkel her-

kauwde kost heeft voorgeschoteld. Zoveel emoties, verontwaardiging, ja opschudding: Thomas van Hemeledonck hoeft echt geen ijdelruit te zijn als hij zich geveild voelt, als hij er zich over verheugt in zijn nog jonge journalistieke loopbaan zoveel commotie te heben teweeg gebracht. Weinige jaren geleden maakte de politieke wereld er een gewoonte van de boodschapper met alle zonden te beladen om de afzender te sparen, de media tot oorzaak uit te roepen van de schandalitis in eigen kring. Niet zo na het bezoek aan Aarlen. Over de partijgrenzen heen werd de tegendraadse senator met de vinger gewezen. In zijn veeleisende beroepskring wordt reeds een vermeende misstap soms fataal, Jean-Marie had dat moeten weten. Misschien heeft ook Thomas zich te ver gewaagd en heeft hij de schemerzone van de deontologie betreden. Dat moet eventueel ernstig bekeken worden. Maar in de journalistiek blijft een van de meest boeiende vragen hoe ver men te ver mag gaan. Een vraag die alleen thuisblijvers zich niet hoeven te stellen.

René Adams is voorzitter van de Commissie voor Deontologie

Dossier: Undercoverjournalistiek in Vlaanderen

Foto: VTM

Jeroen Wils

Jeroen Wils: Goede undercoverjournalistiek

In de wet van 19 juli 1991 die het beroep van de privé-detectives regelt staat dat detectives in bepaalde omstandigheden een andere hoedanigheid mogen aannemen om informatie te bekomen. Ze mogen evenwel geen andere identiteit aannemen. Een en ander werd zo bepaald om de rechten van diegenen die het voorwerp uitmaken van een detectiveonderzoek te beschermen. Uiteraard vallen journalisten niet onder de toepassing van deze wet, maar de principes van de undercoverjournalistiek verschillen in wezen niet zozeer met de bepalingen van de detectivewet. Thomas van Hemeledonck heeft niets anders gedaan dan goede undercoverjournalistiek. Hij heeft zich hoogstens een andere hoedanigheid aangemeten, namelijk als chauffeur van senator Jean-Marie Dedecker, om zijn journalistiek werk te kunnen doen. Zijn identiteit heeft ie nooit verborgen gehouden, hij heeft zijn identiteitskaart afgegeven aan de gevangenisdirectie, zoals de procedures bepalen. Ik sta in het algemeen zelf vrij terughoudend tegenover undercoverjournalistiek, zeker als het gaat over het gebruik verborgen camera's en andere opnameapparatuur. Deze soort van verslaggeving kan alleen verdedigd worden als een belangrijk maatschappelijk probleem alleen op die manier onder de aandacht kan worden gebracht. Het leidt geen twijfel dat een gesprek met Marc Dutroux voldoende maatschappelijk relevant is om de technieken van de undercoverjournalistiek toe te passen. Van Hemeledonck kreeg als eerste niet-politieman of magistraat de kans

om uitgebreid vragen te stellen aan "volksvijand nr 1". Dat het resultaat van het interview misschien niet de verhoopte onthullingen hebben opgeleverd, doet zelfs niets ter zake. De manier van antwoorden, de woordkeuze en de wijze waarop Dutroux bepaalde dingen bleef herhalen en andere thema's uit de weg ging, leverde Telefacts zonder twijfel een uniek journalistiek document op. Evenmin kan Thomas van Hemeledonck worden aangepakt op de manier waarop senator Dedecker hem de mogelijkheid heeft gegeven om mee tot in de cel van Dutroux door te dringen. In dit geval heiligt het doel de middelen. Dedecker is mans genoeg om zelf de verantwoordelijkheid te dragen voor zijn eigen daden en de gevolgen ervan op voorhand in te schatten. Waarom dan al die heisa over vermeende schendingen van de deontologische regels? Het is mij een raadsel. Al decennia lang infiltreren journalisten in allerlei milieus om informatie te bekomen die ze op officiële weg misschien niet kunnen bekomen. Met name krantenjournalisten - en ik ben er zelf 8 jaar één geweest - stellen zich ook niet overal en altijd voor als 'journalist', in hun jacht op informatie. Waarin verschilt het werk van Tomas Van Hemeledonck met wat andere journalisten dagdagelijks doen? Hij heeft gedaan wat elke andere goede journalist zou gedaan hebben: een kans gegrepen die hij misschien nooit meer zou krijgen. En misschien ligt de tolerantiegrens tegenover het werk van journalisten van VTM lager dan tegenover journalisten van andere media. Als dat zo is, moeten alle andere media misschien eens aan zelfevaluatie gaan doen.

Jeroen Wils is VTM-journalist en lid van de Raad voor Deontologie

Foto: Johan Van Cutsem

Bart Pattyn

Bart Pattyn: Beschamend vertoon

De stelling die Pol Deltour innam in het dossier rond het gevangenisbezoek aan Dutroux, was zeer to the point. Pol Deltour heeft terecht gewezen op de wansmakelijke praktijk waarop met journalistiek werd omgesprongen. Zijn reactie was duidelijk én gezond, deontologisch correct. Ik vind het schrijnend dat de frontvorming tussen journalisten door dit soort gebeurtenissen gebroken wordt. De journalisten zouden zich beter verenigen tegen tendenzen die hen allemaal bedreigen. Het is beschamend hoe hier getoond wordt dat het gezag van de journalistieke codes niet sterker is. Dat die code niet realistisch zou zijn, is absoluut geen argument. Het is niet omdat iemand in staat is - ik zeg maar wat - één miljard afhandig te maken, dat dit ook mag. Het blijft ethisch ontoelaatbaar. Het is tragisch dat er vanuit sommige journalistieke hoeken op deze manier werd gereageerd. Daardoor wordt de identiteit van de journalistiek bedreigd. Journalistiek houdt er verband mee dat individuele problemen van een particulier niveau naar een publiek forum gebracht worden. En journalistiek houdt er ook verband mee dat daden en beslissingen van

machthebbers publiek worden gemaakt. Als dat niet meer gebeurt, riskeren machthebbers zich te vergrijpen aan machtsmisbruik. Dat is essentieel. Daarom heeft de pers een reeks van vrijheden en plichten. Als dit respect voor de pers ondermijnd wordt, heeft dat consequenties. Dan valt het onderscheid weg tussen professionele journalistiek en zij die handel drijven in nieuwtjes. Deze laatste groep, laat zijn niveau bepalen door de markt. Bereiken we nu een tragisch scharniermoment? Is een herdefiniëring van het beroep van journalist noodzakelijk? Zullen journalisten niet langer in staat zijn zich te onderscheiden van mensen die handel drijven in gegeerde nieuwtjes?

In de geschiedenis hebben vreselijke verhalen van koningen, markiezen, baronessen en veldslagen altijd bestaan. Dat soort literatuur is evenwel nooit een reden geweest om aan de persvrijheid te twijfelen. Nu worden blijkbaar wel twee professies dooreengehaald. Als de journalisten niet stevig reageren tegen de recente feiten, zetten zij hun eigen vrijheden en professie op het spel. Hopelijk zal ook de Raad voor Deontologie spoedig met dit dossier belast worden, en zal hij eveneens stevig reageren.

Bart Pattyn is directeur van het Overlegcentrum Ethiek en docent aan de Katholieke Universiteit Leuven.

'Waar zijn we mee bezig?'

De Prijzen van de radio- en televisiekritiek

Zoals elk jaar heeft de vereniging van radio en Televisiejournalisten ook begin dit jaar haar 'Prijzen van de Radio- en Televisiekritiek' uitgereikt voor de beste radio-, en televisieprogramma's, én de prijs van de Vlaamse Gemeenschap voor het beste jeugdprogramma, van het voorbije jaar. Zoals altijd gebeurde dat in de Opel-fabriek te Antwerpen, waar de vereniging en haar gasten steeds schitterend gesoigneerd worden.

Luc Standaert

En zoals het ook al traditie begint te worden was de feestrede van voorzitter Jaak Vandyck van de RTV-pers niet echt een feestrede. "Waar zijn we mee bezig?", vroeg Jaak zich eens te meer af. "Als over twintig jaar iemand een onderzoek doet naar de Vlaamse pers in het jaar 2001, dan zal die wellicht besluiten dat het belangrijkste binnenlandse nieuwsitem dat jaar de Zillion is geweest". "Wij waren de waakhond van de democratie. Nu zijn we de schoothand van de commerce", aldus een sombere Vandyck. "Waarom zou je als goedmenende journalist nog een inspanning leveren voor informatie op niveau als hoofdredacteuren en eindredacteuren zichzelf en hun redacties gek maken met kermisvermaak?" Of dat lonend is betwijfelt Jaak Vandyck duidelijk. De CIM-cijfers laten een globale daling zien in de krantenverkoop, en volgens een onderzoek van de Vlaamse overheid heeft maar 15 procent van de Vlamingen nog vertrouwen in de pers. "Dat is een stevige achteruitgang vergeleken met vorige onderzoeken." Zoals steeds kreeg Jaak Vandyck voor zijn toespraak maar applaus van de helft van de zaal, omdat de andere helft zich geïrriteerd voelde. Gastspreker Jacques Rogge, de voorzitter van het Internationaal Olympisch Comité, had een primeur meegebracht voor de gelegenheid: de Internationaal Olympisch Comité start met een eigen tv-productiehuis, om zich niet te moeten verkopen aan de grote commerciële mediagroepen. En dan werden er nog prijzen uitgereikt, natuurlijk. Zoals altijd hadden de leden van de Vereniging van radio- en televisiejournalisten pas dezelfde ochtend de winnaars gekozen uit de vijf genomineerden per categorie. Voor de radio werd Pat Donné bekroond voor zijn serie 'Bomans

en Bomans', voor het zondagochtendprogramma 'Titaantjes', en voor zijn werk bij het radioreportagemagazine 'Piazza'. De andere genomineerden waren 'Jongens en wetenschap' (Radio 1), 'Kinky Konings' (StuBru), 'De Wandelgangen' (Radio 1), en de 'Rechtvaardige rechters' (radio 1). De prijs voor het beste televisieprogramma van 2001 ging naar 'In de gloria' (Canvas). De andere genomineerden waren 'Polspoel en Desmet' (VTM), 'Terzake' (Canvas), 'Allo undercover' (VTM), en 'Debby en Nancy' (VTM). De prijs van de Vlaamse gemeenschap voor het beste jeugdprogramma was voor de 'Grote Boze Wolf Show' van Ketnet. De andere genomineerden: 'Kabouter Plop' (VTM), 'W817' (Ketnet), Hopla (Ketnet), en de 'Wrappers van Ketnet'.

Foto: Bert Hulsemans

De winnende ploeg.

Persfotograaf in de bloemetjes

Foto: Marc de Roeck

De bekroonde foto.

Op 7 februari werd persfotograaf Marc de Roeck, huisfotograaf van Het Laatste Nieuws, door Sanyo in de bloemetjes gezet voor een foto die hij op 14 februari 2000 maakte van de brand bij Sanyo op de Antwerpse Linkeroever. De persfoto was verschenen in Het Laatste Nieuws, en kreeg later als enige Belgische foto een eervolle vermelding bij de Nikon Photo Contest International (NPCI). Voor zijn foto ontving Marc, net als iedere winnaar, een origineel optisch glazen medaille met zijn naam erin gegraveerd. Sanyo bekroonde Marc voor deze foto en voor vijf jaar persfotografie en schonk hem de nieuwste digitale Sanyo DVD-speler met home theatre system.

Sanyo: 'Er is meer dan alleen maar esthetiek. De universele taal van fotografie helpt mensen in de hele wereld de culturen beter te begrijpen.

Fotografie heeft de kracht om te provoceren of te sensibiliseren. Via foto's kunnen geluk of verdriet van anderen delen en bewust worden van belangrijke en hedendaagse kwesties. Zo hoopt Nikon Corporation een grenzeloze wereld te bereiken, waar begrip en respect heersen. De prijs die Marc de Roeck voor zijn ingezonden foto ontving, verdient daarom ook des te meer onze waardering.'

Al vijf jaar lang, zo goed als dagelijks, brengt Marc voor de krant beeldverslag uit van 'hard nieuws', met vaak slachtoffers en mensen die op dat moment het ergste leed uit hun leven meemaken. Marc de Roeck was zeer blij met deze erkenning en noemde de waardering van Sanyo een stimulans voor de toekomst. 'Vijf jaar dit soort werk kruipt niet in je kleren.'

(AD)

Mens achter het nieuws

Leen Uyterhoeven: "Ik wil geen woordvoerster van gelijk wat zijn"

Wout Pittoors

Foto: Johan Van Cutsem

Leen Uyterhoeven

"Ik wil geen woordvoerster worden ten gunste van gelijk wie of tot verdediging van gelijk wat. Voor mij is de maatschappelijke relevantie van het gegeven een zeer belangrijk argument." Dat zegt Leen Uyterhoeven (37), vooral voor de radioluisteraars de bekende stem, die op een kalme, voelbaar goed geïnformeerde wijze uitlegt waarom het weer hommeles is met de verbindingen van de Nationale Spoorwegen. Een min of meer algemene staking, spontaan of aangekondigd, ergens een sleutelstation waar een of andere beslissing voor gekruiste armen heeft gezorgd zodat de nationale dienstregeling in de prak loopt, sneeuw en vorst die bovenleidingen doen afknappen of wissels onbruikbaar maken, enz. Het lijstje is lang genoeg om op de perrons van de NMBS de gezichten lang en de commentaren zuur te maken.

En Leen legt het uit. Ze heeft zich binnen de onderneming als journaliste opgesteld en de betrokken diensten of vakbondsvertegenwoordigers voldoende aan de tand gevoeld opdat ze met zo precies mogelijke informatie haar publiek en de journalisten tegemoet zou kunnen treden. In een bedrijf met goed 40.000 mensen in dienst, verdeeld in een voor een leek niet altijd zo direct overzichtelijk aantal sectoren is dit "journalistiek werk" een veel zwaardere klus dan men zo op het eerste gezicht zou durven vermoeden.

Maar journalistiek was voor Leen een meisjesdroom. De studies gingen in elk geval die richting uit. Na het Antwerps Lyceum werd er naar de VUB gestapt voor het licentiaat in de pers- en commu-

nicatiewetenschappen.

Uyterhoeven: "Het waren studies die je vooral een breed zicht op de wereld bezorgden maar toen ik met mijn diploma op zak het perslandschap begon af te speuren, viel dat niet zo best mee." De meisjesdroom van weleer, nl. journalistiek werk voornamelijk toegespitst op de situatie in Latijns-Amerika ebde vrij snel weg..

Hoe kom je dan godbetert in de woordvoerderij van de NMBS terecht? Goede vraag en in dit geval luidt het antwoord: "Leve het HST-project".

De Spoorwegen waren op zoek naar een aantal mensen, die de communicatie met de bevolking rond dit reusachtig project met zijn soms verregaande structurele wijzigingen (en ongemakken) konden verzorgen en zo stoomde Leen Uyterhoeven de gebouwen aan de Brusselse Frankrijkstraat binnen waar - naast die fameuze HST - ook nog de berichten rond het "Star 21"-project en rond de uitbouw van Eurostar lagen te wachten. Doe daar dan nog het alziend oog van de Bond van Trein-Tram en Busgebruikers (TTB) bovenop en je dagen zijn goed gevuld.

Leen Uyterhoeven: "Opkomen voor de verbetering van het openbaar vervoer beschouw ik echter als méér dan zomaar een dagtaak. Het is meewerken aan een maatschappelijk element, dat in Europa de toekomst voor zich heeft ook al moeten er nog bergen werken worden verzet opdat het openbaar transport zijn rol samen met het privé-vervoer perfect zou kunnen spelen".

Voorlopig heeft Leen Uyterhoeven het - naar buitenuit althans - vrij rustig al loop je in dit soort functie altijd wel met de vingers gekruist opdat er zich op het dichte, drukke en uitgebreide NMBS-net geen ramp zoals nog vrij recent die van Pécrot zou voordoen. Want dan breken alle duivels los en zal je het geweten hebben woordvoerster van de Nationale Spoorwegen te zijn. Beelden van treinrampen zijn altijd spectaculair, flitsen de wereld rond en de journalisten hebben de vervelende gewoonte niet allemaal in België te wonen.

Na "een Pécrot" weten de meest uitheemse confraters plots hoe dat vlekje op de wereldbol heet en dat daar zelfs telefoon is.

Laat Pécrot dan in de eerste plaats op de schouders van je franstalige collega wegen, daar houden de telefoons van de persdienst geen rekening mee en de Britse, Franse, Duitse, Spaanse en zelfs Japanse journalisten nog minder. Wil je asjeblief ook nog een paar vreemde talen goed beheersen al was het maar om in dergelijke gevallen het koeter-Engels of koeter-Frans voldoende te begrijpen. Dat zijn dan de zeer lange dagen van iemand als Leen Uyterhoeven, die het zich echter nog geen moment heeft beklagd van niet in een klassieke "nine-to-five"-job gevallen te zijn. Alleen bij treinstakingen heeft ze het moeilijk want dan moet ze zelf het vierwielig blik in om al vroeg in de morgen te kunnen uitleggen wat die arme treinpendelaars boven het hoofd hangt in de stille hoop later op de dag met beter nieuws op de proppen te kunnen komen.

Bedreigingen aan adres van Antwerpse journaliste

Beroepsjournaliste Annick Grobben, sedert lang een doorwinterde redactrice op de stadsredactie van Gazet van Antwerpen, werd begin februari ongevraagd zelf het middelpunt van het nieuws. Bedreigingen en intimidatie vielen haar te beurt. Haar collega Roger Van Houtte haalde in een commentaarstuk zwaar uit naar de 'Sturmabteilung' uit de omgeving van... leden van de Antwerpse politie. Die waren blijkbaar ongevraagd aangetreden ter verdediging van (een) agent(en) uit dit stedelijke korps. We zetten de feiten op een rij.

Genoegzaam bekend is dat tijdens de nieuwjaarsnacht een herhaalde oproep vanuit een flatgebouw op de Antwerpse Linkeroever urenlang onbeantwoord bleef. Het noodlottige incident eindigde met de dood van een vrouw.

Op 30 januari had Annick Grobben een afspraak om in een Antwerps café te luisteren naar de versie van één van de betrokken agenten uit de meldkamer. Tijdens dat gesprek aan de cafétafel kwamen zich ongevraagd een viertal collega's uit de meldkamer met het interview bemoeien. De boodschap was snel duidelijk. 'Gij schrijft niks over al wat ge hier gehoord hebt, tot op het moment dat ik u zal laten weten wanneer ge iets moogt schrijven. Ik heb connecties'. Het hoeft geen betoog dat Annick zich tijdens de dagen die volgden op deze onverkwikkelijke confrontatie, ongemakkelijk

voelde in haar journalistieke vel.

Op 2 februari maakte Roger Van Houtte in een commentaarstuk de feiten bekend. Reeds op maandag 4 februari werd één van de twee agenten die verantwoordelijk werden gesteld voor het incident tijdens de Nieuwjaarsnacht, voorlopig gesanctioneerd door burgemeester Detiège.

Haar collega's op de redactie hebben - alleszins voorlopig - Annick dit dossier uit handen genomen.

Annick: 'Ik was helemaal van de kaart. Het betekende een pak van mijn hart toen ik merkte dat de redactie iets wilde doen met wat ik had meegemaakt. Intussen heeft ook het parket de zaak in handen. Er is veel politieke reactie gekomen, uit hoeken die ik zelfs helemaal niet direct verwacht zou hebben!'

Ook de WJ heeft een communiqué uitgegeven n.a.v. deze zaak. 'De WJ protesteert met de meeste klem tegen dergelijke intimidaties van journalisten. Het gaat om een fundamentele inbreuk op de persvrijheid.

De WJ eist van het Antwerpse stadsbestuur dat het alles in het werk stelt om - in het kader van het onderzoek naar de zaak ten gronde - ook de daders van deze intimidatie te identificeren en voor hun verantwoordelijkheid te stellen.'

(AD)

Inktspotprijs voor Zak

De Genste cartoonist Zak ontving op 29 januari in Den Haag de Nederlandse 'Inktspotprijs' voor de beste politieke spotprent die in 2001 in de Nederlandse pers verscheen. De bekroonde cartoon van Jacques Moeraert verscheen op 23 september in de Volkskrant. Tijdens dezelfde nadagen van 11 september werd de spotprent ook gepubliceerd in de regionale Nederlandse krant De Limburger en in Vlaanderen in De Morgen.

De Inktspotprijs gaf geen recht op een geldprijs, maar was goed voor een bronzen beeldje van een sater, gezeten op een inktpot.

(AD)

PERSPRIJS "STICHTING FILIP DECOCK"

Na het overlijden van de radio1-nieuwsjournalist Filip Decock op 30 augustus 1988 aan multiple sclerose, werd door de familie, vrienden en collega's een stichting in het leven geroepen die zijn naam draagt.

Deze vereniging kent een tweejaarlijkse "Prijs Filip Decock" toe aan een vernieuwende journalistieke bijdrage of artistieke creatie over de Derde Wereld.

In 2002 organiseert de Stichting Filip Decock opnieuw een persprijs. Voor deze editie komen geschreven journalistieke bijdragen in aanmerking, die een bijdrage leveren in de bewustwording van de Derde Wereld. Als opgelegd thema voor 2002 werd geopteerd voor "Veelkleurig - een aanstekelijk verhaal".

Aan de prijs is een bedrag verbonden ter waarde van 2.000 EUR, opgesplitst in een hoofdprijs van 1.500 EUR en een aanmoedigingsprijs van 500 EUR.

De prijzen zelf worden op vrijdag 20 september 2002 tijdens een academische zitting in het Museum van Deinze en de Leiestreek uitgereikt.

De inschrijvingen worden afgesloten op 31 maart 2002.

HET REGLEMENT EN EEN INSCHRIJVINGSFORMULIER

KAN GRATIS WORDEN VERKREGEN

OP HET SECRETARIAAT VAN DE STICHTING :

p/a Brielstraat 7 bus 5 te 9800 Deinze (tel. 09/386.19.34)

Bavo Claes

En als de VRT-nieuwsdienst nu eens zijn decor aan Bavo Claes zou aangepast hebben. Het zou niets dan voordelen hebben gehad. Het gros van de nieuwskijkers van 19 uur (en dat zijn er zéér veel) zou dan niet de veruit beste ankerman die de Reyerslaan in huis heeft zijn kwijtgespeeld, bovendien zou de operatie veel goedkoper zijn geweest. Wij hebben uit onze kelder een oud stuk linoleum opgevestigd en er de foto van Bavo op gekleefd. Dat was perfect en die linoleum is vast nog in de handel.

Als je het verhaal van Bavo Claes vertelt aan buitenlanders, dan krijg je meestal een meewarig tikje op de schouder zo van "niemand verplicht je om in zo'n land te blijven wonen en je kan bijna overal in euros betalen". Jawel, behalve In Groot-Brittannië, het heiligdom van de perfecte ankerlieden waar met zeer veel respect naar iemand met de stijl en de klasse van Bavo Claes zou opgekeken worden.

Hier in het zeer kleine Vlaanderen hebben we echter types als Hellemans (what is in a name) als baas en die moeten dat baaschap af en toe eens kunnen bewijzen.

En het is waar, Bavo heeft veel grijs op zijn kop, maar hij heeft ook - zoals een lezer in "De Morgen" schreef - van die tintelende ogen. En het is ook waar dat hij het nieuws zeer goed volgt en daardoor bij gelegenheid vervelende vragen aan hooggeplaatsten, vooraanstaanden en andere ministers durft stellen. Toen een paar jaar geleden de "Herald of Free Enterprise" met open boegdeuren zonk bij 't verlaten van Zeebrugge beleefde de toenmalige minister van Verkeerswezen en huidig Kamervoorzitter Herman Decroo een ongezellig moment aan de interview-tafel van Bavo Claes. Zou het kunnen dat zijn verwijdering uit het 19 uur-journaal een wel zeer late wraakactie is? Het is te grof om het te geloven maar Vlaanderen is niet alleen klein van oppervlakte. Kalm maar, meneer Hellemans, als je zegt dat DAT er niets mee te maken heeft, geloven we je wel. Alleen zal het ons tot het einde van onze dagen een mysterie blijven waarom de beslissing om Bavo Claes uit het 19-uur journaal te halen dan ECHT genomen werd. Dat van die grijze haren was goed gevonden maar die uitleg had beter gepast op 1 april. (W.P.)

Onder embargo

Opschudding op de redactie van het persagentschap Belga. Hoofdredacteur Jules Hanot wil er een redactieraad installeren, maar daar mogen geen VJ- of vakbondsvertegenwoordigers in zitten. Nu heeft de heer Hanot nooit veel op gehad met de elementaire rechten van journalisten, maar met dergelijk anti-sociaal geïntrigeer valt hij natuurlijk compleet door de mand. ••• Nog opschudding bij Belga: de directie denkt eraan de nachtdiensten voortaan van thuis uit te laten presteren. ••• En intussen bevestigde het arbeidshof van Brussel een vonnis van de arbeidsrechtbank dat de Belga-directie veroordeelt voor misbruik van ontslagrecht bij het de laan uit sturen van Hans Brockmans, momenteel aan de slag bij Trends. ••• In het kader van de herstructurering bij de VUM ontvangen de 52-plussers daar dezer dagen volop voorstellen tot het opnemen van tijdskrediet of brugpensioenen. ••• De VUM-CAO hing korte tijd aan een zijden draadje, toen het VBO weigerde om de verlaging van de brugpensioenleeftijd tot 52 toe te staan. Maar die klip is intussen omzeild. ••• De sociale dienst van De Persgroep heeft even overwogen een meldpunt te organiseren voor (valse zelfstandige) HLN-fotografen die eens willen praten. De aanleiding was het tragische overlijden van Chris Sel. Uiteindelijk is het plan om diverse redenen afgeblazen nog voor het gestart zou zijn. ••• Het spiksplinternieuwe paritair comité voor de audiovisuele media staat nu echt wel in de startblokken. Voorzitter is de Franstalige André Blaimont; daar moeten nu nog vijf werknemers- en vijf werkgeversvertegenwoordigers bij. Meer hierover in ons volgende nummer! ••• VJ-voorzitter Luc Standaert heeft op een vergadering van de werkgroep Zelfstandigen aangekondigd dat de VJ een halftijdse kracht zal aanwerven voor de behartiging van de specifieke belangen van de zelfstandige journalisten. Een aantal zelfstandigen hebben via hun e-group intussen een profiel geschetst van hoe de ideale man/vrouw eruit ziet. ••• Pol Deltour is sedert 19 januari opgenomen in de Raad van Beheer van het Internationaal Perscentrum Vlaanderen in Antwerpen. ••• Het bestuur van het Verbond der Brugse Beroepsjournalisten is onlangs hernieuwd. Jan Van Belle blijft voorzitter. Het bestuur bestaat verder uit Georges Poupaert (ondervoorzitter), Geert Weymeis (secretaris), Stefaan Reuse en Jo Deman. Het bestuur kreeg het mandaat om de website www.brugsepersbond.be verder uit te bouwen. Bedoeling is om er een e-perscentrum voor de regio Brugge-Oostkust van te maken. ••• De krantenberichtgeving over de Mechelse regio ligt op apegapen. Zelfstandig journalist Geert Op de Beeck die het regionale nieuws versloeg voor de kranten van De Persgroep, heeft zelf zijn werkzaamheden opgezegd omdat hij betere afspraken kon maken met Humo. De 'vaste man' die voor de VJM de Mechelse regio coverde, werd door zijn werkgever ontslagen. Naar verluidt wordt er iemand gezocht om hem te vervangen. ••• De speech van voorzitter Jaak Vanduyck ter gelegenheid van het uitreiken van de RTV-prijzen, waarover elders in dit blad sprake, heeft een staartje gekregen bij Vanduyck's werkgever, de RUG. Toen directeur redactie Luc Van Loon ervan hoorde, kreeg hij één van zijn beruchte woede-aanvallen. Vanduyck moest ook op het matje komen bij RUG-toplui Marc Vangeel en Willy Lenaers, die zich niet konden herkennen in het beeld dat de voorzitter geschetst had van de hedendaagse mediabaas. Beide heren toonden zich 'bedroefd' maar hielden het bij een vriendelijk gesprek. ••• Op 18 januari is Jan Moustie (89) in Jette overleden. In 1957 kwam hij terecht op de politieke redactie van De Standaard/Het Nieuwsblad, waar hij lange jaren politiek redacteur was. Ter gelegenheid van het faillissement van de Standaardgroep in 1976 ging Moustie vrijwillig met pensioen om andere collega's ontslag te besparen. ••• Vlaanderen is alweer een magazine rijker. 'Punt' is het nieuwe 'weekblad voor feiten, duiding en debat', dat gemaakt wordt door hoofdredacteur Peter De Roover en zijn ploeg. De kernredactie bestaat uit Laurens De Vos, Koenraad Elst, Filip Michiels, Jan Sergooris, Jos Stevens, Chris Tournicourt, Marc Van de Woestyne, Peter Van Oyen en David Vits. ••• Thomas Siffer wordt de nieuwe hoofdredacteur van Menzo. Hij volgt in die functie Frank Buyse op, die 'in onderling overleg' met Mediaxis besloot de samenwerking stop te zetten. ••• Anne Brumagne, voormalig De Morgen-journaliste, is sedert begin februari werkzaam op het kabinet van minister Bert Anciaux. Zij staat de minister bij in zijn ergoedbeleid. ••• Peggy Huyghelen (26), voormalig redactrice van de Antwerpse editie van Het Nieuwsblad, is hoofdredactrice geworden van 'Ondernemers', maandblad van de Kamer van Koophandel Antwerpen-Waasland. ••• Patrick Castelain (34), ex-topman van de muziekzender TMF Vlaanderen, is algemeen directeur geworden van De Vrije Pers, bedrijf dat hem in april ook zal benoemen als afgevaardigd bestuurder. Castelain krijgt ook de bevoegdheden van Alain Grootaers, die een half jaar geleden werd ontslagen. Castelain vervangt Kris Dekelver, die zich wil concentreren op zijn taak als gedelegeerd-bestuurder van Think-Media. ••• Roularta heeft een belang van 51 % verworven in het Nederlandse Rotadruk. Rotadruk organiseert voor Wegener de verspreiding van huis-aan-huisbladen in Zeeuws-Vlaanderen. De aankoop van deze aandelen is voor Roularta vooral aantrekkelijk voor de advertentiewerving. De huis-aan-huisbladen, goed voor een totale oplage van 150.000 exemplaren, worden geleverd in een strook van Cadzand naast Knokke tot het Verdrongen Land van Saeftinge boven Antwerpen. ••• Vanaf 2 februari is Wilfried Remans woordvoerder bij Fortis. Eerder was hij woordvoerder bij Sabena. ••• In Europese perskringen veroorzaakte een niet echt openbare persconferentie van Valéry Giscard d'Estaing op 31 januari veel ongenoegen en boze commentaren. De Conventievoorzitter verkoos in het Raadsgebouw een persconferentie te houden voor een geselecteerd groepje journalisten. Slechts een 20-tal, vooral Franse, perslui waren welkom. Tot dusver had Giscard d'Estaing nog geen enkel 'open' perscontact, wel veel 'apartjes'. ••• De Nederlandstalige redactieploeg van 'Best Of Publishing', uitgever van o.a. een aantal internetmagazines, zoekt een redactiesecretaris en een redacteur. Kandidaturen kunnen gestuurd worden naar jp@best.be.

Journalisten debatteren over beroepspraktijken

Peter Vandermeersch: 'Niet in een luchtbel zitten praten'

Ann Deceunynck

'Journalisten moeten altijd empowerend werken, zich versterkend opstellen. En ze moeten er zeker op letten dat ze niet te conflictgericht optreden. Anderzijds moeten we beseffen dat neutraliteit nooit absoluut kan zijn.' Onderzoekers Nico Carpentier (UIA) en Jan Drijvers (TNS Media) stelden tijdens een seminarie 'Tussen woord en daad - seminars over journalistieke praktijken die de betrokkenheid van de burger vergroten,' van de Koning Boudewijnstichting de resultaten voor van drie recente onderzoeken rond journalistieke praktijken.

Het seminarie werd op 30 januari georganiseerd in het Internationaal Perscentrum Vlaanderen te Antwerpen, en op 6 februari in de thuishaven van de KBS te Brussel.

Onderzoeker Nico Carpentier (UIA) stelde de onderzoeksresultaten voor van een recent geformuleerde typologie 'hoe journalistiek het publiek debat kan stimuleren'. Het gespecialiseerde onderzoeksbureau TNS-Media onderzocht een representatief staal van ruim 200 Belgische journalisten over de relatie tussen media, democratie en samenleving. En een twintigtal personaliteiten uit de mediasector en daarbuiten formuleerden op verzoek van de Koning Boudewijnstichting hun persoonlijke kijk op de relatie tussen media en burgers. Tijdens de twee seminariedagen waren een aantal van deze ondervraagden aanwezig.

Oprachthouder Stefaan Crets leidde de seminars in. 'Wij hebben alleen geholpen om een aantal vragen te bedenken, waarop wij hier zoeken naar antwoorden.' Moderator Alex Puissant praatte het debat aaneen.

In Antwerpen vergeleek Leo Neels de journalistiek even met de advocatuur. 'Ook advocaten zijn hypergevoelig voor inmenging van buiten uit. Toch moeten de media goed beseffen hoe gigantisch groot hun informatieplicht is. Er zijn weinig landen met zo'n uitgebreide persvrijheid als België. Journalisten worden hier nauwelijks voor dit vraagstuk geplaagd. Toch is er blijkbaar een grote koudwatervrees. Het is de taak van de media om de publieke opinie voortdurend te voeden met alle elementen om maatschappelijke aangelegenheden van algemeen belang te kunnen volgen, analyseren, beïnvloeden, evalueren.

Journalisten zijn de enige echte onafhankelijke leveranciers van informatie, die hen moet uitrusten om actief de samenleving op haar beurt te beïnvloeden. Van de media moet niet minder verwacht worden dan een voortdurende contributie tot de vooruitgang van de samenleving, van wat de samenleving bindt, van wat haar beroert, van wat verzoening kan zijn, tegen de verzuring. Journalisten en advocaten hebben met elkaar gemeen dat ze zich niet te defensief mogen opstellen. Dan worden we allemaal fijn-gemalen. Ook in de media moet er gewerkt worden aan ethisch ondernemen. Journalisten moeten de discussie opentrekken. Ze moeten de straat op gaan, maar mogen ook met de hoofdredactie de dialoog niet ontwijken. De

media moeten op die manier hun eigen deficit vermijden.'

Margriet Hermans waarschuwde voor de risico's van een 'heksenjachtmentaliteit'. 'Media balanceren tussen enerzijds de nieuwsaarde van sommige feiten, en anderzijds het algemeen belang dat soms niet gediend lijkt met het melden van die (individuele) feiten. 'Belangrijk is dat de pers de realiteit aanbrengt op een manier dat er iets constructiefs mee gebeurt. Ook forumrubrieken in kranten zijn waardevol. Maar er moet wel een selectie worden gemaakt op basis van de waarden die uitgedragen worden in de forumbijdragen.'

Slingerbeweging

In Brussel vond Dirk Tieleman waakhond spelen niet meer de eerste taak van een journalist. 'Dat was misschien vroeger zo. Maar onze functie is opgeschoven. Debatten waar citaten werden uit weggeknipt, werden stierlijk, kil. Hoe ga je dicht? Door objectiviteit te spreiden in de tijd. Door je als journalist in de plaats van een partij te stellen. Een partij te vertolken. Maar: stilaan geraak je daarmee aan de gevaarlijke grens van subjectiviteit. Als televisiejournalist zoek ik naar human approach. Wij laten gewone mensen aan het woord. Soms met iets verklarends of aanvullends erbij, omdat soms correcties nodig zijn aan het beeld dat we schetsen. Kranten werken zo al decennia lang.

Peter Vandermeersch vroeg zich af of de pers niet te ver wil springen. 'Een krant die nieuws brengt dat helemaal juist is, vind ik al redelijk goed'. Hij stelde een merkwaardige evolutie vast. 'De generatie journalisten waarin ik mee opgroeide, wilde aan de zijlijn staan, niet meespelen. De jongste twee jaar willen de journalisten precies wél een rol spelen. Ze willen deelnemen aan het verkeersdebat, aan het verbeteren van het functioneren van justitie, aan de verbetering van de kwaliteit van het leven. Er is een duidelijke slingerbeweging te zien. Tegelijk waren de journalisten van dertien, veertien jaar geleden veel zelfzekerder. Nu zijn ze bescheidener geworden. Journalisten zijn zich bewust van veel beperkingen. Zij beseffen dat ze moeten afrekenen met veel beperkingen, en dat hun werkomstandigheden heel moeilijk zijn. En dat besef is heel belangrijk. Ik ben bang voor een bewuste goed-nieuws-show. We mogen niet in een luchtbel zitten praten.' Filip Rogiers tenslotte stelde vast dat journalisten veel volwassener zijn gaan nadenken over hun eigen vak. Maar we zijn té ver gaan zoeken naar wat de kijker, lezer wil. Marktonderzoek mag niet bepalend worden. In de praktijk zijn we er dus nog helemaal niet. Als we te veel Blok-praat over ons heen krijgen, komt het erop aan dat we precies nog een stapje verder moeten gaan. Dan krijg je een soort chemische reactie. En die leidt tot de vaststelling dat niets zwartwit is.

Foto: Johan Van Cutsem

Moderator Alex Puissant

Foto: Laya Aerts

Leo Neels in het IPV

Foto: Johan Van Cutsem

Filip Rogiers, Peter Vandermeersch en Dirk Tieleman in gesprek met Alex Puissant

Foto: De Persgroep

Chris Sel overleden

Op 25 januari kwam fotojournalist Chris Sel om het leven. Chris, die in Asse woonde, kwam met zijn auto in het kanaal terecht in Grimbergen. Toen de brandweer de auto op het droge had, was Chris reeds overleden.

Chris Sel was 33 en sinds enkele jaren nationaal persfotograaf bij Het Laatste Nieuws. Voordien was hij fotograaf bij

De Nieuwe Gazet. Chris werd begraven in Duffel, waar zijn ouders wonen. Hij had geen broers, geen zussen.

Het verdwijnen van Chris sloeg een bres bij Het Laatste Nieuws. Iedereen is het er roerend over eens dat de redactie een getalenteerd en geëngageerd journalist verloor. Iemand waar men kon op bouwen, iemand waar men steeds vertrouwen kon in hebben. Iedereen is het er evenzeer over eens een goeie vriend, "een makker", te zijn kwijtgeraakt.

Een der laatste opdrachten van Chris Sel was de societyfotografie ter gelegenheid van de uitreiking van 'De Gouden Schoen', op 23 januari, in het casinocursaal van Oostende. Chris was er 'op zijn best'. Uren was hij al in de weer toen de eerste gasten het casino binnenstapten. Hij had zijn

eigen, kleine maar fijne studio opgebouwd. Een decor aangesleept. Heren en der lampen neergepoot. Zijn apparatuur getest en nog eens getest. Afspraken gemaakt met de journalisten die de 'targets' (bekende voetballers en hun partner) zouden opsporen en naar hem brengen. Een avond lang, zonder verpozen, was Chris in de weer geweest. Hij maakte honderden foto's. Was blij toen hij hoorde dat zijn doorgeseinde beelden door 'Kobbegem' perfect werden genoemd.

Chris was die avond, die nacht in Oostende, zoals iedereen bij HLN hem steeds heeft gekend: bruisend van enthousiasme, steeds op zoek naar het beste beeld, steeds speurend naar dat enig mooie, dat enig opmerkelijke, dat 'net ietsje meer'.

Twee ochtenden na 'De Gouden Schoen', was Chris er plots niet meer. Terwijl mensen in de krant een nieuwe serie foto's bewonderden die hij die 23ste januari had geschoten in Oostende, haalde de brandweer zijn auto uit het ijskoude kanaalwater. Chris was dood.

Hoe het ongeval kon gebeuren, wat er zich die ochtend afspeelde langs het kanaal tussen de grauwe industriegebouwen, zal niemand ooit echt weten. Zekerheid zal er nooit zijn, alle onderzoeken ten spijt.

In Kobbegem blijven tientallen vrienden en vriendinnen alleszins, elke dag weer, terugdenken aan de jongen die steeds tot het uiterste ging, voor wie geen opdracht te veel was, van wie je steeds een glimlach kon krijgen.

Hans Deridder

Bert De Graeve moedigde basketploeg aan

Op zaterdag 2 februari om 17.30 uur troffen VRT-journalisten en politici elkaar in sportcentrum De Schelp, thuishaven van eerste divisieclub Wevelgem. De zeer spannende eindstrijd van een basketbalwedstrijd werd beslecht in het voordeel van de politici, die wonnen met 65-64. Organisator van het treffen was volksvertegenwoordiger Carl Decaluwé. 'Het is niet alleen een keer plezier dat politici en VRT-journalisten elkaar in een ander verband treffen, we steunden er ook nog een goed doel mee. De opbrengst van de sportieve organisatie was bestemd voor een Wevelgemse kleuter die een ingewikkelde ooperatie moet ondergaan. Voor Decaluwé was het de eerste keer dat hij aan de kar trok van dit sportief treffen. 'Ja, het is wel voor herhaling vatbaar. Volgend seizoen

zullen we nog wel eens zoiets ineensteken, alhoewel iedereen behoorlijk stram was achteraf. 't Is eigenlijk ook niet evident. Die VRT-journalisten trainen elke week. Zij vormen dus ook nogal goed een ploeg. Wij als politici moesten het hebben van individuele talenten. Iedereen die zich had aangediend, heeft meegespeeld. Maar niet allemaal even lang. Er is nogal veel roulatie geweest. Het is voor de meesten niet op een andere manier vol te houden. Wie moest rusten, kon rusten.' In totaal zakten een 300 supporters af naar De Schelp. Naar verluidt hadden de politici het grootste aantal supporters op de been gebracht. De VRT-ploeg werd evenwel aangemoedigd door een delegatie met Bert De Graeve op kop. (AD)

VRT: De ploeg bestond uit Kris Meertens, Lieven Verstraete, Gert Van Boxel, Ben Vanheukelom, Jos Van Hemelrijck, Oswald Van Bedaf, Philippe Lombaerts, André Hernalsteen, Luc Vandenhoeck, Bart Van Roosboeck, Erasmus De Grande, Ivan De Vadder
Coach: Armand. Niet iedereen staat op de foto.

POLITIC: De ploeg bestond uit Johan Vande Lanotte, Stefaan De Clerck, Yves Leterme, Bruno Tobback, Jan Laurys, Jo Vermeulen, Herman Reynders, Peter Vanvelthoven, Bart Vanneste, Rudi Daems, Koen Sinneslagh, Carl Decaluwé + zoon
Coach: Raf Chanterie - Peter Douchy.

Weg met de media-oorlogen

In hun nieuwjaarstoespraken hebben B. De Graeve, gedelegeerd bestuurder VRT en G. Peeters, voorzitter van de VRT-raad van bestuur scherp uitgehaald naar de sterke machtspositie van de Persgroep/ Roularta op de Vlaamse mediamarkt. Reacties bleven niet uit en meteen beleefde Vlaanderen zijn zoveelste, onverkwikkelijke media-oorlog.

— Els De Bens

De bekommernis om de toenemende mediaconcentratie is niet nieuw. In de loop van 2001 heeft de Vlaamse Mediaraad een uitvoerig, degelijk onderbouwd advies inzake "Mediaconcentratie en pluralisme/ diversiteit" uitgebracht. Dit 41 bladzijden tellende rapport kreeg nauwelijks aandacht en het was meteen een gemiste kans om een sereen debat over mediaconcentratie op gang te brengen.

In haar eindconclusies stelde de Vlaamse Mediaraad dat mediaconcentratie een complex gegeven met zowel negatieve als positieve aspecten is. Voor mediabedrijven in moeilijkheden is fusie vaak de enige oplossing. Concentratie kan leiden tot schaalvergroting, verlaging van de productiekosten en kan de concurrentiepositie versterken waardoor in principe meer middelen kunnen vrijgemaakt worden voor redactionele inhoud. Voorwaarde is dat de redactionele onafhankelijkheid gewaarborgd wordt; in geval van redactionele synergie verschaalt de diversiteit. De Morgen en Het Volk zijn voorbeelden van dagbladen die dankzij fusie overleefden en die, tot op heden, een eigen redactionele staf konden behouden. Bij steeds toenemende mediaconcentratie ontstaat echter oligopolie waarbij nieuwe media-initiatieven geen overlevingskansen krijgen en de overgebleven concerns soms te veel economische en politieke macht verwerven. Vooral het aangaan van participaties in andere mediasectoren, het "crossownership" kan tot te sterke machtsposities leiden. De traditionele dag- en weekbladmarkt raakte gesatureerd en zoals elders in Europa, gingen uitgevers op zoek naar nieuwe marktsegmenten in de audiovisuele en ICT-sector. Uitgevers, omroepen en netwerkexploitanten begeven zich op elkaars terrein.

België/ Vlaanderen heeft tot op heden geen specifieke wetgeving noch voor mediaconcentratie noch voor crossownership. Op Europees niveau bestaat er evenmin een geharmoniseerde, specifieke wetgeving m.b.t. mediaconcentratie en crossownership. Wel stelt de Commissie dat lidstaten binnen hun nationaal territorium wettelijke bepalingen kunnen opleggen inzake mediaconcentratie en crossownership. Deze maatregelen moeten er toe strekken het pluralisme te garanderen, moeten geschikt zijn om het beoogde doel te bereiken en mogen niet verder gaan dan "noodzakelijk". België/ Vlaanderen heeft van deze mogelijkheid tot op heden geen gebruik gemaakt en dit in tegenstelling tot een aantal andere lidstaten (zoals UK, Frankrijk, Duitsland en Italië). Ondertussen is wel gebleken dat landen die een specifieke wetgeving op mediaconcentratie en crossownership bezitten spitsvondige omzeilingen van de concentratiewetgeving niet altijd hebben kunnen/ willen ongedaan maken.

Voor mediaconcentratie gelden dus in feite in België dezelfde voorschriften als bij andere concentraties nl. een meldingsplicht bij de Raad voor de Mededinging wanneer de betrokken ondernemingen een omzet van meer dan 40 miljoen Euro in België totaliseren en elk in België een omzet van minstens 15 miljoen Euro realiseren. De Raad voor de Mededinging onder-

zoekt of de fusie al dan niet toelaatbaar is. De Raad voor de Mededinging kijkt enkel toe op fusies en niet op nieuwe eigen initiatieven of interne groei van de mediagroepen. Tot op heden was de Raad voor de Mededinging onderbemand en werd geen specifiek beleid m.b.t. de media uitgewerkt. In haar advies drong de Mediaraad erop aan dat de Raad voor de Mededinging dringend zou geherstructureerd worden en de voorziene extra personeelsleden effectief zouden aangesteld worden.

Op Europees vlak bestaat eenzelfde meldingsplicht maar de plafonds liggen zo hoog dat voor de huidige Vlaamse mediabedrijven deze meldingsplicht een dode letter zal blijven.

Ook in de Vlaamse audiovisuele decreten zijn geen concentratiebeperkingen te vinden; de decreten bevatten enkel beperkingen inzake het maatschappelijk doel van de omroepen, onverenigbaarheden in hoofde van machtspersonen en bestuursleden. Voor de oprichting van VTM werd zelfs in het verleden een crossownershipverplichting uitgewerkt: minstens 51% moest naar de Vlaamse dag- en weekbladuitgevers gaan; De uitgevers participeerden uiteindelijk voor 100%; Een heel aparte situatie omdat hierdoor het crossownership van overheidswege gestimuleerd werd. Onder druk van de Europese Commissie werd deze, enkel op Vlaamse uitgevers gerichte, concentratieverplichting opgeheven.

Het is duidelijk dat het hele debat rond de mediaconcentratie rekening moet houden met ruwweg twee modellen: het marktgericht model dat de rentabiliteit en concurrentiekracht van de mediabedrijven moet waarborgen en waarbij de overheid slechts tussen beide komt wanneer men vreest dat concentratie de markt verstoort. Het publiek beleidsmodel werkt maatregelen uit wanneer concentratie de diversiteit en het pluralisme in het gedrang brengt. Het gaat niet enkel om een wetgevend kader tegen mediaconcentratie en crossownership maar ook defensieve maatregelen zoals het behoud en uitbreiding van subsidiemogelijkheden in de diverse mediasectoren indien blijkt dat binnen de huidige marktwerking diversiteit en kwaliteit moeilijk haalbaar zijn (zoals steunmaatregelen voor de dagbladen, steun voor audiovisuele producties, etc.). Een constructief debat over de mediaconcentratie is in Vlaanderen dus zeker wenselijk.

Is de aanval van de VRT-top tegen De Persgroep/ Roularta terecht? Ja en nee. Alle dag- en weekbladuitgevers zijn in Vlaanderen allianties aangegaan waardoor nieuwe machtsverhoudingen en belangenvermenging tot stand kwamen. De Persgroep en Roularta hebben de sterkste bindingen en hebben gekozen voor zoveel mogelijk media-diversificaties. De Persgroep is naast zijn dagbladen steeds zeer actief geweest in de weekbladsector. Roularta staat vooral sterk op de huis-aan-huisbladen-markt, regionale weekbladen en tal van periodieke publicaties. Participaties van Roularta in regionale tv-zenders kaderen in de belangstelling voor regionale media. De Persgroep en Roularta hebben uiteindelijk elk 50% van de VMM (VTM, Top

radio, Mango en Q-music) verworven omdat de overige dag- en weekbladgroepen in het verleden hun aandeel in VTM aan hen verkocht hebben.

De RUG (Concentra en NV De Vlijt) is eveneens samenwerkingsverbanden met Roularta aangegaan via Vacature, de handelsdrukkerij Mercator Printing en tot recent de uitgave van Metro (Roularta haakte af in 2001); met De Persgroep heeft de RUG een alliantie via ATV (Antwerpse regionale tv).

Tegenover De Persgroep/ Roularta/ RUG staat de VUM. De VUM heeft als core business zich enkel toegespitst op de uitgave van dagbladen. Weekbladen werden afgestoten en om diverse redenen werd geen aandeel in VTM genomen; de VUM was toen samen met De Morgen, de enige dagbladgroep die niet participeerde in VTM. Ook na de overname van Het Volk dat een VTM-participatie had van 7,86% werden door de VUM de aandelen aan VMM verkocht. Even werd gearzeld om mee scheep te gaan met VT4 maar uiteindelijk werd ook hier van afgezien. De VUM heeft wel participaties in de Waalse persgroep Mediabel, in Mediaxis via Job@, in de VRT via de VAR en onrechtstreeks via Woestijnvis, een productiehuis dat exclusief voor de VRT werkt.

Toen Bonanza, tv-blad van Woestijnvis, stopte was er sprake van een "akkoord" met Humo waardoor volgens mediawatchers Humo terug dichterbij de VRT ging aanleunen. Dag Allemaal, meest gelezen tv-blad in Vlaanderen en TV Familie, beide publicaties van De Persgroep, werden dan weer als VTM-bladen bestempeld. Het wederzijdse wantrouwen is inderdaad niet nieuw en in de loop van 2001 werden vooral in De Morgen en De Standaard kleine media-oorlogen uitgevochten (ondermeer naar aanleiding van het nieuwe beheerscontract van de VRT en de toewijzing van de landelijke radiolicenties). Toen onlangs de VRT voor 500 miljoen BEF een deel van de VUM-aandelen in de VAR overnam, werd in de media gesuggereerd dat de VRT op deze manier de VUM, die in financiële moeilijkheden zat, een ruggesteun wou geven.

De nieuwjaarstoespraken zetten opnieuw kwaad bloed. De VRT-top verbaasde vriend en vijand door de te sterke machtspositie van De Persgroep/ Roularta op de reclamemarkt aan te vallen. Ten onrechte werden de reclame-inkomsten uit reclame die De Persgroep en Roularta uit hun diverse media-activiteiten genereren, samengeteld. De Persgroep en Roularta zijn nog steeds twee onafhankelijke mediabedrijven, die één gezamenlijk belang hebben in de audiovisuele sector nl. hun participatie in de VMM, en dit naast hun vele andere media-activiteiten. De VRT heeft nochtans net via een nieuwe beheersovereenkomst waarborgen voor een solide dotatie: 8 miljard BEF met daarboven op 400 miljoen BEF om het digitale platform uit te bouwen. De reclame-inkomsten uit de radio werden geplafonneerd. Wellicht verklaart deze plafonnering de wreveld van de VRT-top. Dat de VRT zou opkomen voor meer publieke financiële middelen zou ons evident lijken. Het BBC-model, vrij van reclame, blijft nog steeds het grote voorbeeld. De VRT heeft ongetwijfeld recht op een grotere dotatie; vergelijkbare omroepen zoals Finland en Noorwegen bekomen jaarlijks heel wat meer publieke financiële middelen dan de VRT. Het najagen van reclamegelden brengt de VRT in onnodige concurrentiestrijd met commerciële zenders.

Ook bij het bereik van de diverse media werden alle media-activiteiten bij elkaar geteld waardoor De Persgroep en Roularta het grootste aantal Vlamingen zou bereiken. Het gaat om heel verschillende marktsectoren en wanneer men ze per sector opsplijt, krijg je andere inzichten. Zo heeft wat de dagbladmarkt betreft de VUM in Vlaanderen veruit het grootste markt-

aandeel met 43,3%. De Persgroep heeft 28,1% in handen, de RUG 23,4% en de FET 5,2%.

Wat de televisiemarkt betreft is de VRT er na een aantal daljaren op schitterende wijze in geslaagd haar marktaandeel terug op te trekken zodat er een zeker "evenwicht" tussen de openbare en commerciële tv-zenders tot stand kwam nl.: VRT: 33,5% en VTM: 35,5%. Bij de radio heeft de VRT dankzij haar vroegere landelijke radiomonopolie, een marktsegment van meer dan 80%; de concurrentie van de twee nieuwe landelijke radiozenders komt er straks aan maar de VRT-radio heeft een sterke positie en kan rekenen op een trouw, tevreden radiopubliek.

Met cijfers kan je dus vele kanten uit. Het verwijt de polemieken aan te wakkeren, treft zeker niet enkel de VRT en in het verleden werd er langs beide "clans" meermaals met scheefgetrokken argumentaties geschermd.

Mediarellen zijn echter voor de meeste journalisten bijzonder onaangenaam omdat zij mee in de polarisatie geduwd worden. Laten journalisten zich muilkorven door hun "patrons": is De Morgen éénduidig pro-VTM en De Standaard pro-VRT? Sommige hoofdredacteuren gingen wel eens uit de bocht maar het merendeel van de journalisten voelt zich hier onbehaaglijk bij. Journalisten moeten garanties hebben dat zij zich tegen dergelijke praktijken kunnen afzetten. Opnieuw moet het debat van een degelijk redactiestatuut dat de journalisten een zekere onafhankelijkheid waarborgt, in Vlaanderen gevoerd worden. In het rapport van de Mediaraad wordt de vraag naar een redactiestatuut uitdrukkelijk aangekaart.

Dat de reacties zo bitsig waren kan grotendeels verklaard worden door een malaise in de mediasector. Het jaar 2001 was een barslecht mediajaar: reclame-inkomsten liepen terug, de papierprijs steeg met 25% en vele mediabedrijven investeerden met sterke verliezen in de "nieuwe" media. Ook elders in Europa rijzen er problemen; zelfs de allergrootsten: L. Kirch, Carlton en Bertelsmann hebben besparingen aangekondigd. In Vlaanderen verdwenen Bonanza, Lola en Teek; de meeste regionale tv-zenders hebben het moeilijk om te overleven; nichezenders zoals Vitaya, Liberty.com zijn op zoek naar meer reclame-inkomsten om te overleven; Roularta stapte uit Metro; de FET overweegt Kanaal Z af te stoten; de VUM, die er kan op prat gaan het grootste aantal journalisten in Vlaanderen te werk te stellen (+/- 300) moet afslanken. Langs Franstalige zijde zijn de problemen dezelfde: RMB, reclameregie, is quasi failliet en sleurt o.m. de RTBF mee in de afgrond, het laatste links-progressieve dagblad Le Matin verdween in de loop van 2001, Le Soir blijft lezers en reclame verliezen en engageert in een paniekbeweging de hoofdredacteur van La Dernière Heure, een tabloid die het vrij goed doet. De opsomming is onvolledig maar de malaise in de hele mediasector is groot.

R. Picard, gekend media-econoom, waarschuwt ervoor dat moordende concurrentie ("ruinous competition") en de uitputtende strijd voor reclame-inkomsten de commerciële druk sterk verhoogt en dit ten koste van diversiteit. Hij ziet de bedreiging niet zozeer vanuit de concentratie maar vanuit de commercialisering en vooral wanneer de strijd om de reclame bikkelhard wordt. Te weinig financiële middelen doet besparen op "content" en bijgevolg op de diversiteit. Commerciële druk werkt de conformiteit, de tabloidisering en dus verlies aan diversiteit in de hand.

Vlaanderen heeft dringend een sereen mediadebat nodig, niet enkel over mediaconcentratie maar ook over commercialisering. Samen rond de tafel zitten en constructief en creatief zoeken naar het herstellen van de pax media.

ticker: snelle, actuele informatie

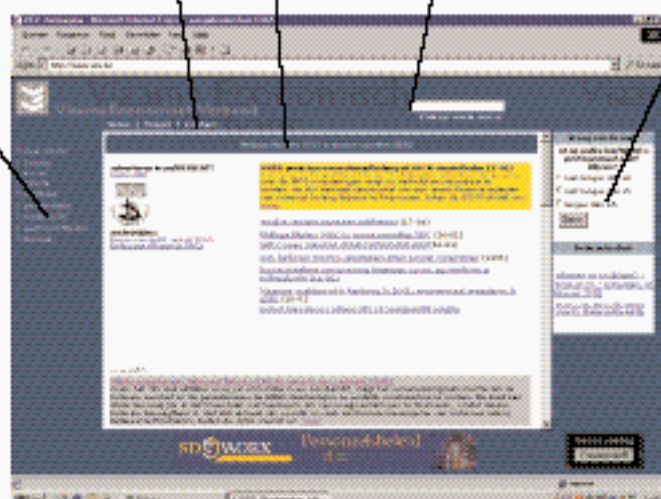
de zoekfunctie laat toe om gericht informatie te vinden

on line contact met het VEV

de vraag van de week peilt naar uw mening over een actueel sociaal-economisch onderwerp

de navigatieboom blijft altijd zichtbaar, zodat u vlot informatie kan vinden én ze ook opnieuw kan vinden

In de actualiteit vestigt uw aandacht op specifieke agenda-items

www.vev.be houdt u op de hoogte van de standpunten en visies van het Vlaams Economisch Verbond.

www.vev.be houdt u op de hoogte van de actualiteit en achtergrond in sociaal-economisch Vlaanderen.

www.vev.be